

110 دل نوشته

مشخصات کتاب

سرشناسه : ارفع، سید کاظم، 1323 -

عنوان و نام پدید آور : 110 دل نوشته [کتاب] / سید کاظم ارفع.

مشخصات نشر : تهران : پیام عدالت، 1393.

مشخصات ظاهری : 120 ص.؛

شابک : 4-344-152-964-978

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

عنوان گسترده : صد و ده دل نوشته.

موضوع : نثر فارسی -- قرن 14

موضوع : نکته گویی ها و گزینه گویی ها

رده بندی کنگره : / PIR8334 ر74 ص4 1393

رده بندی دیویی : 8فا8/862

شماره کتابشناسی ملی : 3688251

اشاره

انسان همواره موجودی بوده تنها و غریب ، لبریز از حیرت و سرگشتگی . انسان در این نیست انگاری و تنهایی همواره به دنبال چراغی بوده است که او را به سر منزل مقصود راهنمایی کرده و از این سرگشتگی او را برهاند و به شوریدگی معنوی و انقطاع از مظاهر دنیایی زندگی برساند.

در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود

از گوشه ای برون آی کوکب هدایت اگر نبود این خانواده چهارده نفره و این چهارده نور مقدس هدف از آفرینش چه تلخ بود و عبث . معارف این چهارده سلاله ی پاک سینه به سینه و صفحه به صفحه به ما رسیده است تا چراغ هدایتی باشد برای بشر منزوی و تنهای معاصر. چه زیباست وقتی کلام عطر آگین این عزیزان در قاب هنری بنشیند و با بیانی ظریف و دریافتی نو باز آفرینی شود. و زیباتر این که چشمه ی این جریان رحمت الهی از نشئه ملکوتیه و از کوثر جاری خداوند باریتعالی ، حقیقت ليله القدر ، حضرت ام ایها سلام ... علیها می جوشد تا تمام مخلوقات به قدر ظرفیت خود از شعبات و رشحات آن بهر مند شوند. نسل جوان امروز به زندگی نگاهی خاص دارد و چه زیرکانه حضرت آیت ... سید کاظم ارفع باقلمی نو و شیوا صد و ده دل نوشته را با برداشتی امروزی از کلام و احادیث موثق حضرات آل ... در مجموعه ای زیبا و خواندنی گرد هم آورده است. معاونت فرهنگی و اجتماعی مترو تهران با رویکرد جدید مدیریت شهری و نگاه عمیقی به مقوله ی فرهنگ دینی و اجتماعی در جامعه و به تبع آن در ابر شهر تهران که ام القرای امت اسلام است به

مناسبت ایام شهادت حضرت صدیقه کبری ، فاطمه زهرا سلام ا... علیها اقدام به چاپ و توزیع این کتاب ارزشمند نموده است. امید است چشم نواز روح و جان هموطنان و همشهریان گرامی قرار گیرد.

معاونت فرهنگی و اجتماعی شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران و حومه

فاطمیه 1393

ص: 2

بسم الله الرحمن الرحيم

110- دل نوشته

1

گرم بی منتش خوب است و خوب تر که توقع سپاس در آن نباشد و کمال گرم در آن است که فراموشش کنی.

2

عمل نباید برای کسب شهرت باشد زیرا شهرت خیلی جالب نیست، چون ممکن است شخصی با یک قتل مشهور جهان شود و از آن

ص: 3

گذشته هیچ کس در بین مخلوقات از شیطان رجیم مشهورتر نیست.

3

بعضی دنبال اسم اعظم اند. از اسماء الحسنی آن اسم اعظم است که تو اعظمش بدانی و دل به آن گره بزنی.

4

دیدار یار غایب نباید هدف نهایی ما باشد به این دلیل که بعضی در عصر امامان معصوم بودند و هر روز و شب آن گرامیان را میدیدند ولی در آخر سبب قتل و شهادت آن بزرگواران شدند.

پس چه بهتر کاری کنیم تا آن امام همام (علیه السلام) از ما راضی باشد خواه زیارتش کنیم و خواه او را نبینیم و چون او یس قرن شویم که در یمنی

ص: 4

پیش منی، پیش منی در یمنی

5

گاهی چشم و گوش و زبان دست به دست هم میدهند تا انسان را وادار به گناه کنند، علاج کار این است که دل ها را به خدا سپاریم و خود را مخاطب این آیه شریفه قرار دهیم «ففرُوا إِلَى اللَّهِ» (1)

از نقشه آن سه به سوی خدا فرار کنید.

6

هیچ گاه به طیب و یا صاحب نفس نگویید اول خدا دوم شما کار من را حل کنید. چون اول و آخر خداست. اوست که باید طیب را موفق به تشخیص بیماری و استجابت را در دعای صاحب نفس قرار دهد پس باید گفت: «الله

ص: 5

1- الذاریات / 50.

تبارک و تعالی ولا غیر».

7

شاید برای بعضی این تصور آید که کلام بالا و آنچه که گذشت با کلام پروردگار مغایرت دارد که می فرماید:

وَأَبْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ (1)

برای نیل به پروردگار وسیله تهیه کنید. بله این وسیله همانند همان نسخه طیب و دعای صاحب نفس است که در رأس آنها چهارده معصوم علیهم السلام می باشند.

همچنانکه مولایمان (علیه السلام) فرمود: «أَنَا وَسِيلَتُهُ (2) من وسیله تقرب به خداوند تبارک و تعالی هستم. زیرا که عالم براساس علل و اسباب بنا گذاشته شده است.

ص: 6

1- مائده / 35.

2- مناقب ابن شهر آشوب، ج 3، ص 74.

آنانکه بیشتر اهل دعا و نیایش با حضرت معبودند صدایشان برای فرشتگان آسمان آشناست و لذا اگر لغزشی از آنها سرزند که باعث عدم استجابت دعایشان شود همان فرشته هایی که با صدای او آشنايند می گویند خدایا از لغزشش در گذر و دعایش را مستجاب کن.

دلا چنان معاش دار که گر بلغزد پای

فرشته ات به دوست دعا نگهدارد

گاهی هم صدای اهل دعا آنقدر برای فرشتگان آسمان لذت بخش است بر خلاف آنچه را عرض شد از خدا می خواهند بار پروردگارا ما از لحن مناجات این بنده ات لذت می بریم پاسخش را دیرتر بده تا تو را بیشتر بخواند و ما محظوظ شویم.

ص: 7

نباید از صبح و سحر غافل شد چه بسا اکثر گرفتاری ها و گره خوردن زندگی ها چه در مسایل خانوادگی و چه در مسایل اقتصادی مربوط به خواب بین الطلوعین و قضا شدن نماز صبح و محروم ماندن از نسیم سحری است.

دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند

و آندر آن نیمه شب آب حیاتم دادند

چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی

آن شب قدر که این تازه براتم دادند

10

اگر علاقه مندیم خود را تست اخلاص کنیم باید ببینیم از کدام یک از این چند موارد هستیم

1. توقع از مردم که ما را تحسین کنند.

2. توقع از خداوند که به ما پاداش دهد.

ص: 8

3. هیچگونه توقعی نه از مردم و نه از خداوند داریم.

در روز قیامت عده ای از این گروه سوم وقتی در پیشگاه پروردگار قرار می گیرند خداوند از آنها پرسش می فرماید: اینک هر چه می خواهید از من درخواست کنید؟

پاسخ می دهند: «رِضَاكَ يَا رَبَّنَا» (1) ما فقط رضای تو را طالبیم.

گر بشکافند سرا پای من

جز تو نباشد در اعضای من

11

برای بعضی ها تا کلمه عفت و عفاف مطرح

میشود ذهن هایشان زود متوجه این معنی میشود عفت یعنی پوشش و حجاب و ممانعت از

غلبه شهوت در حالی یکی از مهم ترین موارد

1- جامع السعادات، ج 3، ص 205.

عفت، حفظ زبان از آفاتی است که بر آن عارض میگردد اینکه انسان مواظب استخدام الفاظش باشد و دور از ادب سخن نراند و در یک کلام عقیف الکلام باشد از موارد و مصادیق دیگر عفت و حجاب، کاری برجسته تر انجام داده است چون زبان پاک باعث پاکیزگی سایر اعضا

خواهد شد.

رسول الله (صلی الله علیه و آله) می فرمود: چون آدمی صبح خویش را آغاز کند همه اندام های بدن او از زبان می خواهند که بس کند. یعنی می گویند: در باره ما از خدا بترس، زیرا اگر تو راست باشی ما نیز راست و درست می شویم و اگر تو کج شوی ما هم کج میشویم»⁽¹⁾.

ص: 10

1- محجه البیضاء، ج 5، ص 193.

امروزه تمام گروه ها و احزاب چه مؤمن و چه منافق و کافر و چه آدمکشان قصی القلب در سراسر جهان بارگیری می کنند تا بر جمع خود بیافزایند. بیاییم ما که مدعی پیروی از مکتب قرآن و عترتیم نیز در این زمینه گامی برداریم.

بارگیری ما می تواند به اشکال مختلف باشد چیزی که در ذهن حقیر است مختص به وجود نازنین حضرت صاحب الأمر عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

شما خواننده ی عزیز و گرامی خود هر روز صد بار ذکر مبارک صلوات همراه با عجل فرجهم) را برای سلامتی ولی نعمتمان بفرست و هر روز بارانی برگزیده، که کار شما را نیز انجام دهند. آیا میدانید در فاصله یک سال چه تعداد بر جمع خود می افزایید و چندین هزار صلوات برای سلامتی آن بزرگوار فرستاده می شود. این

ص: 11

حرکت را با این انگیزه انجام دهیم که وقتی صدای دلنشین آن حضرت را از کنار کعبه شنیدیم احساس کنیم که ما با آن یار مهربان و سرور و بزرگمان مأنوس بوده ایم و انشاء الله به عنوان یاران ایشان در محضر مبارکش حاضر

شویم.

13

در هنگام دعا و درخواست از خداوند تبارک و تعالی مواظب استخدام الفاظ خودمان باشیم مبادا با پروردگار به گونه ای سخن برانیم که در واقع می خواهیم برای او تعیین تکلیف کنیم

یعنی آنکه اگر مثلاً خداوند وضع و کار ما را بدان گونه که می خواستیم ردیف میکرد بهتر بود و چرا نکرد. «نَعُوذُ بِاللَّهِ»

ص: 12

14

نقطه مقابل عجب، شرمندگی است به همان اندازه که عجب زشت و باعث حبط عمل می شود احساس شرمندگی در برابر ذات ربوبی سبب قرب به حضرت حق میگردد.

شرمندگی را نه فقط خدا و رسول و خاندان عصمت و طهارت دوست میدارند بلکه سایر مردم نیز فطرتاً از آدم شرمنده و افتاده حال خوششان می آید.

15

هیچ چیزی روی قرآن شریف نگذارید حتی مهر و تسیح و کتاب دعا، قرآن را پایین پا و روی وسایلی که موسیقی های مطرب از آن پخش می شود قرار ندهید. روزنامه هایی که آیات قرآن و احادیث نورانی معصومین علیهم السلام در آن چاپ شده روی زمین و زیر پا نگذارید. از آنها

ص: 13

برای نظافت اشیاء و پیچیدن در مواد غذایی استفاده نکنید که در صورت عدم رعایت موارد فوق شک نکنید که مورد غضب باریتعالی قرار گرفته و تاریک دل خواهید شد.

16

همان طور که غبار و زنگار بر همه چیز می نشیند دل را نیز زنگار می گیرد. برای پاکیزه کردن هر چیز از وسیله‌های متناسب به آن استفاده میشود. دل را نیز می توان از چند راه پاکیزه کرد که کاربردی تر از همه راهها گریه در تاریکی شب و انابه به درگاه الهی است و همچنین گریه بر مصائب اهل بیت علیهم السلام و به ویژه بر مصائب مولایمان ابا عبدالله الحسین (علیه السلام). آنان که موفقند پس از لحظاتی اشک ریختن آن هم از روی معرفت، مصفا شدن دل و بر طرف شدن غبار از دل را احساس می کنند.

ص: 14

17

هرگاه زیاد مورد تمجید و تحسین مردم قرار گرفتی استغفار کن و بگو خدایا تو میدانی که اینها همه اش تعارف است و من عبد ذلیل تو هستم و اگر از روی حقیقت مرا تمجید می کنند من که از ضعفها و قصور خود آگاهم پس تو با بزرگواریت و با حسن ظن این مردم با من رفتار

نما.

18

اهل دل هیچگاه به تعابیر اعتباری دنیا دل خوش نمی کنند. ممکن است مردم به ما عناوینی را بدهند این خیلی مهم نیست چون همین مردم روزی که از ما برگردند تمام آن تعابیر و عناوین را از ما میگیرند. پس چه بهتر نمره را حضرت باریتعالی به انسان بدهد که هیچگاه زایل شدنی نیست همان طور که خود

ص: 15

فرمود:

«مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ» (1) آنچه را که مربوط به خودتان است از بین رفتنی و زایل شدنی است و آنچه که نزد خداست ماندگار است.

19

بعضی از مردم بخاطر گناهان کبیره و کفر و نفاق سزاوار دوزخند و بعضی دیگر نیز اهل جهنم اند نه بخاطر لغزشهای خود بلکه برای آنکه وامدار اهل نیرنگ شده و برای آباد کردن دنیای دیگران دوزخ را برگزیده اند.

رسول الله (صلی الله علیه وآله) فرمود: «چون روز قیامت شود منادی ندا دهد: کجایند ستمگران و یاران آنها؟ هر کسی که مرکب قلم را برایشان آماده ساخته و یا سر کیسه ای را برای آنان بسته و یا

ص: 16

1- نحل / 96.

قلمی برای آنان در مرکب فرو برده است پس آنان را نیز با ستمگران محشور کنید (1)» (امام صادق (علیه السلام) نیز فرمود: «اگر بنی امیه کسی را نمی یافتند که برایشان بنویسد و مالیات جمع آوری کند و برایشان بجنگد و در جماعتشان حاضر شود، هرگز نمی توانستند حق ما را سلب کنند.» (2)

20

دوستان و ارادتمندان به امام عصر روحی له الفداء هر کدام به نوعی با آن حضرت ارتباط برقرار میکنند یکی دعای فرج می خوانند دیگری دعای ندبه و یا عهد را نجوا می نمایند یکی برای سلامتی حضرت نذر می کند و یا صدقه میدهد، دیگری برای آن بزرگوار

ص: 17

1- بحار، ج 75، ص 272.

2- کافی، ج 5، ص 107.

نامه نگاری کرده در صحرای عرفات یا در مسجد سهله و مسجد جمکران می گذارد، همه و همه باید بدانند این آنها نیستند که آغازگر ارتباط با آن عزیزند بلکه نخست از ناحیه امام غائب (علیه السلام) با اشارتی میشود بعد توفیق ارتباط با او پیدا می کنند.

تا که از جانب معشوق نباشد کششی

کوشش عاشق بیچاره به جایی نرسد

21

هر آنچه خداوند برای بنده اش می خواهد به خیر و مصلحت اوست و گاهی انسان می گوید به چه دلیل حاجت من را برآورده نمی سازد و خواسته ام را سرانجام نمیدهد؟ در همان موقع رمزش را نمی فهمد بعد از گذشت سالها از خداوند متعال تشکر می کند که چه بهتر خواسته اش برآورده نشد زیرا که باید تا آخر عمر

ص: 18

انگشت ندامت به دندان بگیرد و چاره ای جز ساختن و سوختن ندارد پس باید تن به قضای الهی دهیم چون خداوند جز خیر و نیکی برای بنده اش نمی خواهد.

22

این دل نوشته بی شباهت با مورد قبل نیست: تلاش کنید هیچ چیز دنیایی را از قبیل ثروت، فرزند، پست و مقام و همسر مورد علاقه خود را با اصرار از خداوند نخواهید. درست است که خداوند تبارک و تعالی پاسخ «الْحَاحُ الْمُلْحِیْن» یعنی اصرار اصرار کنندگان را می‌دهد اما معلوم نیست به نفع دعا کننده تمام شود، بارها در اطراف خود دیده ایم کسانی که چیزی را با اصرار از خداوند خواسته اند در حالی که به صلاحشان نبوده و بعد که به آرزوی خود رسیده اند سخت پشیمان شده اند مثلاً چند

ص: 19

دختر خدا به آنها داده اصرار می کنند چه میشد ما یک پسر هم داشتیم بعد از اصرار زیاد خداوند پسر را می دهد اما بقیه مطلب بدون شرح است.

23

اگر دوست دارید دلی با صفا و نورانی داشته باشید کینه هیچ شیعه ای را در دل جای ندهید. خواهید گفت مگر می شود از کسی که آزرده خاطر هستیم کینه به دل نگیریم؟ عرض میکنم راهش این است بر خلاف میل باطنی از او بدگویی نکنید و هرگاه برای آنانی که دوستشان دارید لطف و محبت می نمایید و در حقشان دعا می کنید شخصی که دل شما را آزرده به جمع آنها بیافزایید. در تفسیر کلام پروردگار

«فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ» (1) پس

1- حجر/85.

گذشت کن، گذشتی نیکو. امام سجاد(علیه السلام) می فرمود: « أَلْعَفْوُ مِنْ غَيْرِ عِتَابٍ » (1) منظور گذشت بدون سرزنش است.

این چه رسمی است که عده ای از مریدان برای مراد خود کرامت می سازند در حالی که مرادشان چنین ادعاهایی نداشته و بلکه اگر چیزی هم به او عنایت شده باشد کتوم بوده اند و کرامتشان در این بوده که لب فرو می بسته اند.

آنان که اسرار حق آموختند

مهر کردند و دهانش دوختند

25

خدای که تاج « کَلَامِنَا » (2) بر سر انسان نهاده و او را بر بیشترین مخلوقاتش برتری داده چرا

ص: 21

1- امالی صدوق، ص 279.

2- اسراء / 70.

اکثریت جایگاه خود را در آفرینش نمی فهمند و آنقدر رتبه خود را با رفتارهای ناهنجار خویش پایین می آورند که هم «رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ» (1) اسفله سفلگان می شوند و از چهارپایان هم پست تر می گردند. «إِنَّ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ ۗ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا» (2) آنها همانند چهارپایانند و بلکه از چهار پایان گمراه ترند؟

26

سیاست وقتی باکیاست که نشانی از ایمان و تقواست آمیخته شد مطلوب است زیرا انسان کیس و زیرک هیچگاه حاضر نمی شود دروغ و نیرنگ و سروری بر خلق را عنوان کار سیاسی خویش قرار دهد و چون میداند که اینها آفتی هستند که بر بدنه سیاست می افتند و آدمی را زیانکار در دنیا و آخرت خواهند کرد.

ص: 22

1- .التین / 5.

2- فرقان / 44.

امیرمؤمنان علی (علیه السلام) می فرمود: «إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ جَعَلَ الطَّاعَةَ غَنِيمَةً الْأَكْيَاسِ عِنْدَ تَفْرِيطِ الْعَجْزَةِ.» (1)

خدای سبحان در موقعی که گنهکاران در انجام وظایف خود کوتاهی نمایند. طاعت و بندگی خود را غنیمی برای انسان های کیس و زیرک قرار داده است.

27

فکر می کنید بالاترین و بهترین دعا چیست؟

دقت کنید بهترین شب های سال شب قدر است که برتر از هزار ماه است و بهترین ساعت شب قدر هنگام سحر آن است در آن عافیت و عاقبت بخیری را طلب کردن بهترین دعاست

قِيلَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِنَّ أَدْرَكَتْ لَيْلَهُ الْقَدْرِ فَمَا أَسْأَلُ رَبِّي قَالَ صَلَّى

ص: 23

1- نهج البلاغه، حکمت ها 323.

اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْعَافِيَةَ. (1) شخصی به رسول خدا (صلی الله علیه وآله) عرض کرد که اگر من درک کردم شب قدر را چه از خداوند خود درخواست کنم؟ فرمود: عافیت سلامت دین و جسم و روان)

28

دلباخته حقیقی باریتعالی هیچ چیز را برای خود نمی خواهد و بلکه هر چه دارد در راه پروردگار تقدیم می کند و به همین جهت است که باقی بالله می شود چون فانی فی الله شده است دو نمونه بارز در بین انبیاء و ائمه طاهرین علیهما السلام حضرت ابراهیم خلیل، سیدالشهداء علیهما السلام اند. ابراهیم از مال و جان و فرزند در راه خدا گذشت. امام حسین (علیه السلام) نیز هر چه داشت در طبق اخلاص گذاشت و تقدیم

ص: 24

1- مستدرک الوسائل، ج 7، ص 458.

حق تعالی کرد. درست در همان لحظاتی که خون از زخم های بدن مطهرش بیرون میزد و پس از شهادت همه عزیزان و یارانش با حضرت محبوب چنین نجوا میکرد «الهی رضا برضائک، تسلیماً لأمرک لا معبود سواک یاغیاث المستغیثین»⁽¹⁾ خدایا راضی به رضای توام، تسلیم فرمان توام، معبودی جز تو ندارم ای پناه پناهندگان.

آن نفس مطمئنه حیاتی ز سر گرفت

زان نفخه ای که در نفس آخرین گرفت

مستغرق جمال ازل گشت لایزال

نوشید از زلال لقا شربت وصال

29

بعضی به دنبال علم کیمیا هستند که چه بشود؟ مثلاً سنگ و فلز را تبدیل به طلا و 1.

ص: 25

1- لمعات الحسین، ص 64.

جواهرات کنند. بعد چه بشود؟ شخص کیمیاگر به ثروت زیادی دست یابد اینکه با کشف معادن طلا و جواهرات و یا خرید و فروش این اجناس حاصل می شود.

هنر این است که بتوانیم مس وجود خویش را طلا کنیم زیرا که طبق فرمایش امیرمؤمنان علی ان «الْأَنْسُ مَعَادِنُ كَمَعَادِنِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ»⁽¹⁾ انسان ها همانند معادن طلا و نقره اند. اگر شاعر هم گفته:

آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند

آیا شود نظری هم سوی ما کنند

منظورش دقیق این بوده که اولیاء خدا با توجه ویژه به ما مس وجودمان را چون کیمیا کنند. تا ارزش آسمانی خویش را به چنگ آوریم.

ص: 26

1- کافی، ج 8، ص 177.

تردیدی نیست که توفیق را باید خداوند تبارک و تعالی به بنده اش عطا فرماید چنان که امام جواد(علیه السلام)؟ فرمود: مؤمن به چند چیز نیازمند است اولین آنها «توفیق من الله»⁽¹⁾ لکن تا بنده زمینه و شرایط شایستگی توفیق الهی را در خود فراهم نیاورد توقع توفیق الهی را نباید داشته باشد. همان طور که هواپیما برای نشستن باید باند مطمئن داشته باشد تا بتواند فرود آید مؤمن نیز باید باند فرود توفیق پروردگار را در دل و رفتار خویش آماده سازد که در غیر این صورت انسان موفقی نخواهد بود.

31

گاهی بسیار زیبا و متین و با ادبیاتی محکم سخن می رانیم در بین سخنان خویش به آیات

1- تحف العقول، ص 457.

نورانی و احادیث محمد و آل علیهم السلام استناد می نمایم به طوری که بر مستمعین ما روز به روز افزوده می شوند و آنچنان جذب گفتارمان می گردند که با بهترین وجه ممکن به تشویق و تحسین ما اقدام می نمایند. اما وقتی با اعمال و رفتار ما مواجه می شوند بر خلاف آن همه گفتارها، رفتارهای غیر اخلاقی و شرعی می بینند. در نتیجه همان مستمعین تحسین کننده از ما بلکه از اصل و شریعت برمی گردند. فکر میکنم جای کلام امام صادق (علیه السلام) همین جاست که فرمود: «كُونُوا دُعَاةً لِلنَّاسِ بِغَيْرِ اِسْتِثْنَاءٍ» مردم را به غیر زبان هایتان (با اعمال و رفتارتان) به سوی خداوند تبارک و تعالی و معنویات و اخلاق حسنه دعوت کنید.

در ادامه حضرت فرمود: «لِيُرَوْا مِنْكُمْ اَلْوَرَعُ وَ اَلْاِجْتِهَادُ وَ اَلصَّلَاةُ وَ اَلْخَيْرَ فَاِنَّ

ذَلِكَ دَاعِيَةٌ» (1) تا مردم پرهیزکاری و تلاش و نماز و کارهای خیر را در رفتار شما مشاهده کنند که با این طریق است می توان مردم را دعوت به نیکی ها کرد.

اگر شیعه و منتظر ظهور امام عصر ارواح العالمین له الفداء باشیم یک وجه شباهتی با آن بزرگوار در غروب جمعه ها خواهیم داشت.

شاید برای شما هم اتفاق افتاده باشد که در غروب جمعه احساس دلتنگی و دلگرفتگی میکنی. این بدان خاطر است به احتمال زیاد مولایمان دلتنگ است که باز جمعه ای به پایان رسید و فرمان ظهور از ناحیه خداوند متعال به تأخیر افتاد. خوب است در همان حال دلتنگی عرض کنیم «فَاطْهَرِ اللّٰهُمَّ وَلِيَّكَ وَابْنِ بِنْتِ

ص: 29

1- بحار، ج 70، ص 303 به نقل از کافی، ج 2، ص 78.

نَبِيِّكَ أَلْمُسَمَّى بِاسْمِ رَسُولِكَ (صلی الله علیه وآله) «(1)

بار پروردگار ولیت و فرزند دختر پیامبرت را که همانم رسول توست ظاهر ساز و ظهورش را مقرر فرما

33

بی تفاوتی نسبت به آنچه در اطراف ما

میگذرد چیز خوبی نیست مگر در آن مواقعی که با نام و شهرت و ثروت و رزق و برق زندگی دنیاداران روبرو می گردیم.

افرادی را می شناسیم که وقتی وارد زندگی دیگران می شوند خیلی راحت و بی تفاوت از آنچه دیگران از مال و ثروت و زینت دنیا دارند میگذرند و کوچک ترین اظهار حسادت یا علاقه به اینکه ای کاش ما هم چنین زندگی و تشریفاتی را می داشتیم در آنها احساس و

ص: 30

1- مفاتیح الجنان، محدث قمی.

مشاهده نمی کنیم این بی تفاوتی خیلی زیبا و لذت بخش و ارزشمند است.

34

در مقوله علم بین دانایی و دارایی فرق است

بعضی فقط میدانند سینه ی آنها چون یک کتابخانه ی سیار است اما آنچه را که می دانند در زندگی روزمرشان نقشی ندارد و بر عکس بعضی مختصر می دانند و از علوم به اندازه ای که بتوانند سعادت و نیکبختی دنیا و آخرت خود را تأمین کنند کسب کرده اند ولی همان مختصر دانایی برایشان دارایی و سرمایه شده است. چنان دارایی و سرمایه ای که قلمشان بر خون شهداء ترجیح داده شده است.

رسول الله (صلی الله علیه وآله) فرمود: «يُوزَنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ وَ دِمَاءُ الشُّهَدَاءِ فَيَرَجَحُ مِدَادُ

ص: 31

الْعُلَمَاءِ عَلَى دِمَاءِ الشُّهَدَاءِ»⁽¹⁾ روز قیامت مرکب عالمان و خون شهیدان با هم وزن می شوند و مرکب عالمان بر خون شهیدان می چربد و ترجیح داده می شود.

35

یکی از نعمت های بزرگ الهی که اکثرا از آن غافلیم نعمت سلامتی است از همه آثار و توابع آن که بگذریم این ضرر بزرگ بیشتر نظرها را به خود جلب می کند که انسان زنده باشد اما بسیاری از اعمال و عبادات را نتواند انجام دهد تا

جایی که حسرت یک ختم قرآن و خواندن دعاهاى مأثوره از اهل بیت علیهم السلام بر دلش می ماند.

بی جهت نبود که مولایمان علی (علیه السلام) هشدار داد که «اعْمَلُوا وَ أَنْتُمْ فِي نَفْسِ الْبَقَاءِ... قَبْلَ أَنْ

ص: 32

1- تفسیر الدر المنثور، ج 3، ص 423

يَخْمَدُ الْعَمَلُ» (1) تا نفس بالا می آید کاری کنید، تا آنجا که فرمود: زمانی فرا می رسد که کاری از شما ساخته نیست و عملتان و عباداتان منقطع و تعطیل می شود! یعنی زنده اید ولی نمی توانید کاری بکنید!

36

فرق است بین شوخ طبعی و بطل بودن. این فرق در نوع گفتار با مخاطب معلوم می شود. آدم شوخ طبع لطیفه میگوید سخنان طنز بیان می کند و کسی را نمی آزرده و با این حرکات خود باعث ادخال سرور در قلب مؤمن می شود و مخاطبین خود را به لبخند و نشاط روحی سوق می دهد. اما شخص بطل با غیبت از این و آن و به مسخره گرفتن گویش های اقوام و گرفتن حرفهای زشت و گزنده سبب آزار و اذیت فرد و

1- نهج البلاغه، خطبه 235.

یا جمعی میگردد که این گروه مبطلون هستند قرآن شریف هم ایشان را در روز قیامت جزو زیانکاران معرفی می فرماید: « وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ » (1) در آن هنگام اهل باطل زیان کنند.

37

گاهی باید برای اعمال خوبمان توبه کنیم. زیرا در همان حالی که کار شایسته و ارزشمندی را انجام میدهیم متأسفانه همراه با قصد و غرضهای خلاف است.

مثلاً نماز که جزو بهترین کارهای عبادی ما محسوب می شود آلوده به ریا و عجب و یا نبود حضور قلب انجام میگیرد. خدمت به خلق میکنیم با منت خرابش میکنیم مسجد و مدرسه می سازیم. کتابهای معارفی و ارشاد خلق می نویسیم. در مقام موعظه دیگران

ص: 34

1- غافر / 78.

برمی آییم با این انگیزه که مردم را به خود دعوت

کنیم و به سوی خداوند تبارک و تعالی. پس باید برای این اعمال خوبمان توبه کنیم.

38

تمام دعاهایی که می خوانیم احتمال استجاب آنها را می دهیم جز یک دعا که به طور قطع و اطمینان مستجاب است و آن ذکر شریف صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام است.

بنابراین هر حاجتی داریم با ذکر صلوات اول و پایان آن آغاز و انجام دهیم انشاء الله دعای بین صلوات ها نیز مستجاب خواهد شد.

رسول الله (صلی الله علیه و آله) فرمود: «مَا مِنْ دُعَاءٍ إِلَّا بَيْنَهُ وَبَيْنَ السَّمَاءِ حِجَابٌ حَتَّى يُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ انْخَرَقَ الْحِجَابُ فَدَخَلَ الدُّعَاءُ وَإِذَا لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ لَمْ يَرْفَعْ

و

ص: 35

36 ص 110 دل نوشته

الدُّعَاءُ» (1).

بین هر نوع از دعا و آسمان حاجبی است، تا این که بر محمد و آل محمد درود فرستاده شود. البته پس از ذکر صلوات حاجب برداشته میشود و دعا بالا می رود و اگر صلوات را نفرستد، دعا بالا نخواهد رفت.

39

این طور نیست که اگر سطح زندگی ها عوض شد و تمام وسایل بروز گشت دیگر مشکلاتی در دنیا نخواهیم داشت. یک روز مردم برای طبخ یک غذا و یا بدست آوردن مقدار اندکی از مال دنیا سختی های زیادی را متحمل میشدند ولی امروزه همه چیز مدرن شده به راحتی

انواع غذاها را در فاصله کم می پزند و درآمدهای هنگفت با یک تلفن و ارتباط با وسایل
مربوطه

ص: 36

1- بحار، ج 94، ص 94.

به دست می آورند. حالا با اموالی که به طور نامشروع به چنگ می آورند کاری نداریم.
سخن اینجاست آیا با وضع موجود در جهان و عوض شدن همه چیز گرفتاری ها به پایان
رسیده و یا آنکه در بعضی موارد بیشتر شده که از جمله بیماری های صعب العلاج است.

مولایمان علی (علیه السلام) درباره این تغییر و

تحولات فرموده است:

«واعتبر بما مضى من الدنيا ما بقى منها فإن بعضها يشبه بعضاً و آخرها لأحق بأولها و كلُّها
حائلٌ مفارقٌ» (1)

تصدیق کن و آنچه در گذشته اتفاق افتاده برای آینده درس عبرت قرار بده چرا که دنیا
بعضی از مسائلش شبیه بعضی دیگر است و پایانش ملحق به اول آن است. و همه آن از میان
رونده و جدا شونده است.

ص: 37

1- نهج البلاغه، نامه 69.

اگر شیوه به کارگیری افراد در بخشی از معنویات اجرا شود بازدهی زیادی خواهد داشت. یک نمونه ی آن حضور در نماز جماعت و مسجد است. اگر نماز گزاران مسجد بتوانند هر هفته یک نفر از همکاران و دوستان را با خود به مسجد ببرند در یک سال بیش از پنجاه نفر را به سوی مساجد سوق داده اند گاهی حقیر با بعضی از دوستان مسجدی مزاح می کردم و میگفتم از معتادان بیاموزید که ایشان تا می توانند به جمع

خود می افزایند و حتی با تعارف یک سیگار هم که شده یارگیری می کنند. چرا نباید مسجدی های ما به اندازه آنها که کارشان خلاف است در کار مثبت و ارزشمند خود دست این و آن بگیرند و به مسجد ببرند.

ص: 38

لازم نیست همیشه دیگران ما را نصیحت کنند و یا با ما تندی نمایند. گاهی بد نیست در خلوت خویش به خود نهیب زنیم که خجالت بکش، موهایت سپید شد، نمی خواهی دست از کارهای خلاف خویش برداری و کلام نورانی امام صادق (علیه السلام) را از ذهن گذرانده شاید به خود آییم.

« يَا صَاحِبَ الشَّعْرِ الْأَبْيَضِ أَمَامَكَ النَّارُ وَ خَلْفَكَ مَلَكُ الْمَوْتِ فَمَاذَا تُرِيدُ أَنْ تَعْمَلَ كُنْتَ صَبِيًّا وَ كُنْتَ جَاهِلًا وَ كُنْتَ شَابًّا وَ كُنْتَ فَاسِقًا وَ كُنْتَ شَيْخًا وَ كُنْتَ مُرَائِيًّا فَأَيْنَ أَنْتَ وَ أَيْنَ عَمَلُكَ. » (1)

ای کسی که موهایت سپید شد. در مقابلت

آتش جهنم و پشت سرت حضرت عزرائیل (علیه السلام) در تعقیب توست. تا کودک بودی نادان بودی وقتی جوان شدی به فسق و فجور پرداختی

ص: 39

1- مشکوه الانوار، ص 169.

حالا هم که پیر شدی ریا کاری میکنی! پس در چه جایگاهی هستی و کجاست عمل تو!

یک لحظه اگر نفس تو محکوم شود

علم همه انبیات معلوم شود

آن صورت غیبی که جهان طالب اوست

در آئینه فهم تو مفهوم شود

42

در بین چهارده معصوم (علیه السلام) تنها امام عصر روحی له الفداء است که بیش از هزار سال است که صبح و شام بر مظلومیت جد بزرگوارش صبح و شام اشک می ریزد و نکته دیگر اینکه آن بزرگوار در این مدت عمر طولانی شاهد و ناظر به اتفاقاتی بوده که بر شیعه و جهان تشیع واقع شده و دل حضرتش را آزرده است و ناگفته نماند که این امام همام ناظر تخلفات و نافرمانیها و گناهان شیعیان خویش نیز است. پس باید

ص: 40

حداقل ما که مدعی ارادت به آن سرور هستیم با خدای خویش عهد بندیم که کاری را انجام ندهیم که قلب نازنین آن عزیز را بیازاریم.

43

ذکر خوب است بر حسب عادت و فقط با گردش زبان نباشد و در هنگام ذکر گفتن مذکور را در درون خویش حس کنیم.

اگر سوار بر هواپیما باشیم و خلبان اظهار

کند که هواپیما نقص فنی پیدا کرده و احتمال سقوط است. ما که سرنشین هستیم چگونه با خداوند متعال راز و نیاز می کنیم و در چه حالی هستیم؟ دقیقا هر متذکری باید با تمام سلول های بدنش مشغول به ذکر باشد حالا در هر شرایطی به سر برد حتی اگر در بستر استراحت آرمیده باشد.

ص: 41

بسیاری از اهل توبه دوست دارند بدانند که آیا توبه ی آنها پذیرفته شده است. بهترین راه این است که خود را آزمایش کنند اگر هر وقت یاد گناه خویش می افتند از درون احساس ندامت و شرمندگی دارند همین گواه بر پذیرش توبه آنهاست و اگر کوچکترین تمایلی به آن گناه و یا گناهان خویش داشته باشند توبه ی نصح نکرده اند.

«تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا» به سوی پروردگار توبه ای کنید که غیر بازگشت به گناه باشد.

45

همان طور که تهمت و غیبت جز و گناهان کبیره است و باید جدا از آنها پرهیز کرد، خود را 1. تحریم / 8.

ص: 42

نیز نباید در معرض تهمت و غیبت دیگران قرار داد. چه بسا افرادی که با اعمال و رفتارهای اجتماعی خویش باعث می شوند که مورد اتهام و یا غیبت دیگران قرار گیرند.

خدایش پیامرزد استاد اخلاق مرحوم حاج آقا حسین فاطمی را که گاهی به طلبه ها خطاب میکرد و می گفت: «اتَّقُوا مِنْ مَوَاضِعِ التُّهْمِ»،

طلبه توهم!

بنابراین کاری کنیم که اسباب غیبت و

تهمت را برای اهلش فراهم نسازیم.

46

چه کسی می تواند ادعا کند که من به خاطر فلان کار خوبی که انجام داده ام حتما اهل بهشت و رستگار خواهم بود.

هر کس هر اندازه دارای اعمال صالحه باشد نمی تواند چنین ادعایی را بنماید فقط می توان

ص: 43

گفت، اگر فضل و کرم پروردگار متعال شامل حال شود سعادت مند خواهم شد. زیرا حرف

اول

و آخر را تنها لطف باریتعالی می زند.

«یا لَطِيفُ الطُّفِّ بِنَا».

47

آنهایی که در قدرت لایزال الهی تردید دارند خوب است گاهی از آیات شریفه الهی برای رفع تردید استفاده کنند.

کسانی که می گویند مگر می شود یک انسان بیش از هزار سال زنده بماند و عمرش به پایان نرسد به آیه 259 سوره مبارکه بقره توجه کنند.

خداوند داستان زیر پیامبر را نقل می کند که از شهری خراب شده می گذشت تمام مردم آن شهر مرده بودند. پیش خود گفت پروردگار چگونه اینها را زنده خواهد کرد. پروردگار پیامبرش زیر را صد سال میراند و بعد او را زنده

ص: 44

کرد و به او فرمود: چند مدت مرده بودی گفت یک روز و یا نصف روز! فرمود: بلکه صد سال مرده بودی و ما تو را زنده کردیم.

نکته مهم اینجاست که خداوند فرمود:

(فَانظُرِ إِلَى طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ)

نگاه کن به عذایت و آب آشامیدنیت که بعد صد سال تازه و باطراوت مانده است. سؤال اینجاست که سلامت غذا و آب شرب در چه مدت است؟ خدایی که میتواند غذا و آب آشامیدنی داخل ظرفی را صد سال با طراوت نگهدارد آیا قادر نیست وجود مبارک صاحب الامر حضرت مهدی (علیه السلام) را هزاران سال زنده نگهدارد؟!

48

سعی کنیم معیارها در موضوع محبت فقط خداوند تبارک و تعالی باشد یعنی هر که از اولیاء ص: 45

و خوبان عالم را دوست داریم همه را بدان خاطر دوست بداریم که با محبوب اصلی ما یعنی پروردگار عزیز و مهربان ارتباط بیشتر دارند و از تقوای بیشتری برخوردارند. بین اقوام و دوستان آن را

بیشتر داشته باشیم که در اجرای دستورات الهی قصور نمی کند نه آنکه چون به ما لطف و محبت دارد او را دوست داشته باشیم.

49

رمز پایداری در زندگی زناشویی احترام متقابل و حفظ حرمت یکدیگر است قرآن شریف به مردان خطاب می کند «عَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ» (1) با زنهای خود رفتار نیکو داشته باشید.

رسول خدا (علیه السلام) هم به زنها خطاب

می فرماید که: «جِهَادَ الْمَرْأَةِ حُسْنُ التَّبَعْلِ» (2)

1- نساء / 19.

2- فروع کافی، ج 2، ص 60.

جهاد زن خوب شوهرداری است.

به راستی اگر به همین دو توصیه کوتاه قرآن و رسول الله (صلی الله علیه وآله) عمل شود آیا باز هم شاهد اختلافات و کشمکش های ناهنجار خانوادگی خواهیم بود؟ قطعاً با رعایت حقوق متقابل زن و شوهر زندگی شیرین خواهد شد.

50

برای رسیدن به آرزوهای مشروع و برآورده شدن حاجات بهترین گزینه توسل به اهل بیت علیهم السلام است و نزدیک ترین راه در این مسیر ارتباط قلبی ما با این خاندان مطهر است البته اگر به دلت مراجعه کردی و دیدی که یکی از آن بزرگواران بیشتر مورد توجه توست حتی اگر امامزاده باشد به همان توجه کن و وی را واسطه بین خود و خدای خویش قرار ده که سریع تر به حاجت و آرزویت خواهی رسید و

ص: 47

E 11048 دل نوشته

نکته مهم اینکه خداوند کریم و مهربان هر شخصی را توسط یکی از این پاکیزگان و بندگان برگزیده خویش نجات می دهد. مثلاً مرحوم والد بزرگوار حقیر چند بار به من فرمود: فلانی

به من الهام شده در خواب و بیداری که راه نجات تو از طریق حضرت علی اکبر امام حسین علیهما السلام است.

51

وقتی به نماز می ایستیم دقت کنیم پوشش لازم را داشته باشیم مثلاً با لباس خواب و استراحت نماز نخوانیم گرچه برای مردان جایز است اما حفظ حرمت نماز لازم است چیزی که برای حقیر اتفاق افتاد یک شب تابستان به خاطر گرمی فوق العاده هوا با زیر پیراهنی و بدون پیراهن و عبا نماز نافله خواندم. فردای آن شب در عالم رؤیا دیدم در جمع همان علماء ربانی و صمدانی که برایشان طلب مغفرت کردم با همان

ص: 48

وضع حضور یافته ام و خجالت میکشم و به خود میگویم از این جمع حیا نمیکنی که با این لباس حاضر شده ای. حالا باید عرض کنم که وقتی به نماز می ایستیم و در محضر خداوند بزرگ قرار میگیریم حتماً باید پوششی که حکایت از ادب ما می کند داشته باشیم.

52

توقع نداشته باشیم با زبانی که آلوده به دهها گناه است دعا کنیم و فوراً جواب بگیریم. زبان آغشته به لغزشها قادر نیست گره ها را باز کند.

زبان و عمل ما وقتی پاک شد کافی است یکبار خدا را بخوانیم در صورت مصلحت ما پاسخ را دریافت می نمایم.

امام صادق (علیه السلام) علی فرمود: حضرت موسی (علیه السلام) بر یکی از یاران خود که در حال سجده بود گذشت و کارش را که انجام داد و برگشت دید او همچنان

ص: 49

در حال سجده است، موسی (علیه السلام) به او گفت: اگر حاجت به دست من برآورده می شود آن را روا می ساختم. خدای عزوجل به موسی وحی فرمود که: ای موسی! اگر چندان سجده کند که گردنش بشکند خواهشش را نپذیرم مگر آن که از آنچه من ناخوش دارم دست کشیده به آنچه دوست دارم روی آورد» (1)

53

در مواقعی که می‌خواهیم از بزرگان دین تجلیل کنیم دقت نماییم الفاظ و عباراتی که خاص معصومین علیهم السلام است به آنها نسبت ندهیم زیرا که هر کس جایگاه خویش را دارد و هیچکس از نظر رتبه و منزلت با این ذوات مقدسه قابل مقایسه نیست.

هر کس را به آنچه لایق است باید تعریف کرد

ص: 50

1- کافی، ج 8، ص 149.

نه آنچه که ما می پسندیدیم. جدا باید حدود افراد مشخص شود و مدح و ثنای افراد روی حساب باشد. متأسفانه گاهی شنیده می شود

افرادی از روی ناآگاهی و یا از روی اغراض شخصی و دنیایی یک انسان را آنقدر بالا می برند مثل آنکه دارند از یک امام معصوم (علیه السلام) تجلیل می کنند. بیشک نه آن شخص محترم راضی به این تعریف هاست و نه این گوینده تعریفها به جایی می رسد جز آنکه مقام و منزلت

معصوم (علیه السلام) را پایین می آورد.

54

قابل توجهی سخنرانان و نویسندگان ارجمند که هر وقت نام شریف هر کدام از معصومین و انبیاء علیهم السلام را بر زبان و قلم جاری میکنند حتما با جمله (علیه السلام) و هر نوع درودی دیگر همراه باشد چون بسیار شنیده می شود که

ص: 51

افرادی نام ائمه علیهم السلام را به گونه ای بر زبان و قلم می گذرانند مثل آنکه نام خود یا فرزند و دوست خویش را بازگو می کنند.

ادب و احترام و ارادت اقتضاء می کند که بگوییم پروردگار متعال و یا خداوند تبارک و تعالی. حضرت محمد (صلی الله علیه وآله)، علی بن ابی طالب (علیه السلام) فاطمه زهرا (علیها السلام) در نوشته های خویش به نوشتن (ص) و (ع) و (س) هم اکتفاء نکنیم و درود و سلام را به آن عزیزان کامل انجام دهیم.

55

هرگاه خواستیم خود را بیازماییم که آیا

خداوند متعال ما را دوست دارد و یا خیر کافی است به رفتار خویش بنگریم و ملاحظه کنیم چه اندازه از دستورات پیامبر عظیم الشان حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) تبعیت می نماییم جواب آزمایش را دریافت خواهیم کرد البته این نوع

ص: 52

آزمایش از ناحیه پروردگار متعال آموزش داده شده است.

«قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ» (1) بگو اگر راست میگویید که خدا را دوست میدارید از من پیامبر پیروی کنید. خداوند نیز شما را دوست خواهد داشت.

56

نفس لوامه و یا به تعبیری وجدان اخلاقی تا مادامی کارایی دارد که خطاها روی هم انباشته نشده باشد و کسی وجدان خویش را فریب

ندهد. چون گاهی این انسان کارهای خلاف خویش را هم توجیه می کند و کار به جایی می رسد که نفس لوامه بی اثر می شود. اینجاست که همین انسان اشرف مخلوقات از هر درندهای

ص: 53

1- آل عمران / 31.

وحشی تر و خشن تر خواهد شد.

البته این وضع در حالتی است که خداوند تبارک و تعالی حجت را بر این بشر طغیان پیشه تمام کرده و خوبی ها و بدی ها را به او الهام کرده و از آنها آگاهش ساخته.

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا»⁽¹⁾ سوگند به نفس انسان و آن کسی که آن را پرداخت. و سپس شر و خیرش را به او الهام فرمود.

57

حرف دل و باور باطنی این بنده ناچیز این است که بی شک طبق آیات و روایات شفاعت محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله) مخصوص به قیامت است ولی عنایت و لطف ویژه آن بزرگواران در عالم برزخ نیز شامل حال ارادتمندانشان خواهد

ص: 54

1- شمس / 7 و 8.

شد.

و مثلاً اعتقاد دارم که دست آقا و سرورمان

امام حسین (علیه السلام) در عالم برزخ باز است از نوکران و سر سپردگان به آستانش دستگیری خواهد کرد.

و از بیان امام صادق (علیه السلام) استفاده می شود که

این عنایت از ناحیه همه معصومین علیهم السلام امکان پذیر است: شدید صیرفی می گوید:
به امام صادق علا عرض کردم فدایت شوم آیا مومن از قبض روحش ناراحت می شود؟

فرمود: نه به خدا قسم زیرا که مؤمن وقتی ملک الموت به سراغش می آید تا قبض روحش کند شروع به جزع و ناراحتی می کند، در این هنگام عزرائیل به او می گوید: ای دوست خدا ناراحت مباش قسم به آن خدایی که حضرت محمد(صلی الله علیه و آله) را مبعوث به رسالت نمود من نسبت به تو نیکی و خیر می رسانم و از یک پدر مهربان به تو مهربان تر خواهم بود، چشمانت را باز کن و

امام

ص: 55

نگاه کن.

حضرت صادق (علیه السلام) ادامه دادند که در این موقع چشمانش را باز میکند و می بیند که: رسول الله(صلی الله علیه و آله) و امیرالمؤمنین و فاطمه و حسن و حسین و ائمه از ذریه آنها علیهم السلام در مقابلش مجسم شده اند.

به او گفته میشود اینک رسول الله(صلی الله علیه و آله) و

امیرالمؤمنین و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام رفقای تو هستند.

امام (علیه السلام) فرمود: «آنگاه چشمانش را باز

می کند و آن بزرگواران را زیارت می نماید»⁽¹⁾

انبساط دل می خواهی حرم رسول الله (صلی الله علیه وآله) و حرم مولایمان امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) و حرم علی بن موسی الرضا (علیه السلام).

ص: 56

1- تفسیر المیزان، ج 20، ص 287.

حزن و اندوه را طالبی از ورودی کربلا تا قبر مطهر حضرت سیدالشهداء (علیه السلام) و حضرت ابوالفضل (علیه السلام)

تنهایی و غربت را سراغ میگیری حرم مطهر

ائمه بقیع علیهم السلام.

قبر نازنین گمگشته را طالبی قبر مطهر

فاطمه زهرا علیهما السلام .

اضطراب و نگرانی را خواستی حرم

عسگرین علیهما السلام شهر مقدس سامرا.

اگر حاجت داری و می خواهی تا به سرعت به

آن دست یابی حرم مطهر کاظمینا علیهما السلام .

چرا بعضی خانواده ها به فرزند دختر اظهار کراهت می کنند و پسر را بر دختر ترجیح

میدهند؟!

بسیاری از خانواده ها را می شناسیم دارای

ص: 57

چندین دختر هستند ولی خداوند تبارک و تعالی به آنها دامادهایی داده که از پسر مطیع تر و مهربان ترند.

اگر ما باشیم همین یک کلام رسول مکرم اسلام (علیه السلام) برای قانع شدن کافی است:
«أَلْبَنَاتُ مُبَارَكَاتٌ مُّحَبَّبَاتٌ» (1)

دختران با برکت و دوست داشتنی اند. و امام سجاد این چنین به ما آموخت که وقتی آن گرامی را به ولادت مولودی بشارت میدادند:

«لَمْ يَسْئَلْ أَذْكَارٌ هُوَ أَمُّ أُنْثَىٰ بَلْ يَقُولُ أَسْوَىٰ فَإِذَا كَانَ سَوِيًّا قَالَ أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَخْلُقْهُ مُشَوَّهًا» (2)

نمی پرسید پسر است یا دختر بلکه از اندام معتدل و ساختمان سالم او سؤال می کرد. چون خبر سلامتش را می شنید می گفت: خدا را شکر که او را ناموزون نیافریده است.

ص: 58

1- مکارم الاخلاق، ص 119.

2- مکارم الاخلاق، ص 119.

از موعظه غافل نباشیم و بدانیم که هیچکس تا پایان عمر بی نیاز از موعظه نیست و اگر کسی احساس بی نیازی کرد باید موعظه اش کرد که خود را در معرض موعظه اهل نفس و پاک سرشت قرار ده که در غیر این صورت تاریک دل خواهی شد.

خیلی عجیب است که امامی معصوم چون امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) می فرمود: «خداوند بزرگ ترین فرشته از فرشتگانش را از وقتی که رسول الله (صلی الله علیه و آله) از شیر گرفته شده بود همنشین آن حضرت گردانید تا او را شب و روز به راه بزرگواری ها و مکارم اخلاق جهان سیر دهد و من پی او می رفتم مانند رفتن بچه شتر پی مادرش در هر روز از صفات خوب نشانه ای مشاهده میشد «و یأمرنی بالاقْتِدَاءِ بِهِ» و

ص: 59

پیروی از آن را به من امر می فرمود.» (1) و یاهمان گرامی به فرزندش امام مجتبی نامی فرمود: «أَحْيِ قَلْبَكَ بِالْمَوْعِظَةِ» (2) فرزندم همواره دلت را به وسیله موعظه زنده نگهدار.

61

اسلام عزیز دستورالعمل هایی دارد که برای اماتة نفس و مهار هواهای نفسانی بسیار مؤثر است. مثل آنکه رسول الله (صلی الله علیه و آله) فرمود: «صَلُّوا أَرْحَامَكُمْ إِنْ قَطَعُواكُمْ» (3)

صله رحم کنید گرچه با شما قطع می کنند.

و یا آنکه امیرمؤمنان علی (علیه السلام) می فرمود: « إِذَا قَدَرْتَ عَلَيَّ عَدُوَّكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ
عَنَّهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ. » (4)

ص: 60

-
- 1- نهج البلاغه، خطبه 234 و نامه ها 31. 3. بحار، ج 74، ص 92. 4 و
 - 2- نهج البلاغه، خطبه 234 و نامه ها 31. 3. بحار، ج 74، ص 92. 4 و
 - 3- نهج البلاغه، حکمت ها 11.
 - 4- نهج البلاغه، حکمت ها 11.

هرگاه بر دشمنت قدرت، یافتی، گذشت از

وی را شکرانه قدرت یافتت بر او قرار ده.

و یا همان گرامی فرمود: «لَا وَرَعَ كَالْوُقُوفِ

عِنْدَ الشَّبَهَةِ» (1).

هیچ ورعی چون باز ایستادن در هنگام رو به

رو شدن با شبهه نیست.

و مواردی از این قبیل همگی برای تأدیب نفس و به عبارتی کشتن نفس اثربخش اند و باز
مولایمان علی عالی درباره آنهايي که موفق به اماتۀ نفس هستند می فرمود: «قَدْ أَحْيَا عَقْلَهُ وَ

أَمَاتَ نَفْسَهُ» (2)

به تحقیق عقل خویش را زنده کرده و نفس

خود را می رانده است.

ص: 61

1- نهج البلاغه، حکمت 113.

2- 2. نهج البلاغه، خطبه 211.

62

حضور فیزیکی و قرب مکانی در مزار مقدس معصومین علیهم السلام توفیقی بس بزرگ است به ویژه اگر از روی معرفت به مقام والای مزور باشد. اما این نکته هم خالی از لطف نیست که فراق و دوری از آن امکنه با عظمت و سوختن و ساختن و عرض ادب نمودن از راه دور باعث حال و هوا و شور و عشق خاصی برای اهلش می شود و نکته عجیب تر آنکه بعضی تا در فراقند حال و شور وصف ناپذیری دارند اما همین که به وصال می رسند یک قطره اشک ذوق هم از دیدگانشان جاری نمی گردد و حسرت همان حال و هوای فراق و دوری را می خورند.

63

تجربه ثابت کرده هرگاه از بندهای از بندگان خدای بزرگ قطع امید کردی و کار را به خدای

ص: 62

مهربان و اگذاشتی پروردگار متعال بندهای دیگر را که اصلا احتمالش را نمیدادی مأمور می کند تا حاجت را بدون مت بر آورده سازد.

64

علم اگر منتهی به معرفت خداوند متعال گردد هر چه افزون تر شود تواضع صاحب علم بیشتر می گردد و اگر علم صرفا دانایی و برای فخر فروشی باشد کبر و خود بزرگ بینی را همراه خواهد داشت.

65

نهال آن وقت رشد می کند که در آب و هوای مناسب قرار گیرد. فرزندان ما نیز چون نهالند اگر فضای خانه را پاکیزه از حرام و آلودگیها نگه داشتیم جزو باقیات الصالحات ما محسوب می شوند والا اگر حرام به خانه های ما راه باز کرد

ص: 63

اعم از دیداریها و شنیدنیها و یا لقمه های غذایی که در اختیار فرزندان میگذاریم بیشک نهال خویش را از ریشه و بن خشکانده ایم.

66

عکس العمل و به عبارتی ثمره ی اعمال غیر از جهان آخرت در همین دنیا و جزو واقعیت های این دنیا است. امکان دارد بین عمل انسان و نتیجه اش سالها فاصله افتد ولی بالاخره یک روزی ثمره اش را خواهد دید.

بعضی انسانها فراموش می کنند که اگر خیر و یا شری نصیب آنها شده مربوط به کار مثبت و یا عمل خلاف آنهاست که در چندین سال قبل انجام داده اند.

درست است که این آیات بیشتر توجه به جهان آخرت میدهد ولی مطمئن باشیم که در همین دنیا هم هر عملی واکنش دارد.

های

ص: 64

«فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ» (1)

از مکافات عمل غافل نشو

گندم از گندم بروید جو ز جو

67

یکی از راههای مصون ماندن از لغزش ها عاقبت اندیشی است انسان دوراندیش هر کاری را براساس معیارهای عقلانی و شرعی انجام میدهد و دست به کاری نمی زند که پایش ندامت و پشیمانی است. حتی اگر بخواهد دو جمله صحبت کند اول می اندیشد بعد حرف میزند چنانکه مولایمان علی (علیه السلام) فرمود:

«فَكَرُّ ثُمَّ تَكَلُّمٌ تَسْلَمُ مِنَ الزَّلَلِ» (2). اول فکر کن بعد سخن بگو تا از لغزش در امان بمانی.

در جای دیگر همان گرامی درباره ارزش

1- زلزال / 7 و 8.

2- غررالحکم، 490 و 117.

دوران‌دیشی می فرمود: «دوران‌دیشی فن است، ثمره دوران‌دیشی سالم ماندن از آسیب هاست» (1)

68

را بر حسب روایات صحیحه خداوند تبارک و تعالی دارای 99 اسم است.

«عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا مِائَةً إِلَّا وَاحِدًا مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ» (2).

علی (علیه السلام) النقل فرمود که رسول الله (صلی الله علیه وآله) فرمود:

برای خداوند تبارک و تعالی نود و نه اسم یعنی رصد منهای یک اسم است هر که آنها را شمارش

کند داخل بهشت خواهد شد.

آیا انسان می تواند از آن اسماء شریفه بهره ای ببرد؟

1- علم الیقین، ج 1، ص 99؛ بحار، ج 4، ص 189.

2- امالی صدوق، ص 164.

پاسخ قطعا مثبت است. اولاً چهارده معصوم که مظهر تمام و کمال آن اسماء مبارکه اند بعد از آنها افراد معمولی هم به اندازه ظرف وجود خویش میتوانند از آن اسماء حظ ببرند.

به همین دلیل در حدیث قدسی آمده که پروردگار به حضرت داود (علیه السلام) می فرماید: «تَخَلَّقَ بِأَخْلَاقِي» (1) داود به اخلاق من متخلق شو و یا فرموده «بِدِكْرِی فَتَلَدُّ وَ بِمُنَاجَاتِی فَتَنَعَمُ» (2) با ذکر من لذت ببر و از نعمت مناجات با من برخوردار شو.

البته باید زمینه و آمادگی را برای این تخلق از قبل در سر وجود خویش به وجود آوریم و
الا

وصل خورشید به شب پره اعمی نرسد

که در آن آینه صاحب نظران حیرانند

ص: 67

1- امالی صدوق، ص 164.

2- اعلام الدین، ص 313.

انصاف در هر زمینه ای باشد پسندیده و ممدوح است در قضاوت در معاملات در پرداخت حقوق دیگران و غیره ولی در میان همه موارد انصاف با انصاف ترین مردم کسانی هستند که در برابر نعمت های الهی شاکرترین هستند و مدال پر افتخار عبد شکور را بر سینه دارند.

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمود: «لا يَعْرِفُ النِّعْمَةَ إِلَّا الشَّاكِرُ وَلَا يَشْكُرُ النِّعْمَةَ إِلَّا الْعَارِفُ»¹

قدر نعمت را نشناسد مگر عبد شاکر و شکر نعمت نگذارد مگر آن که قدر نعمت را شناسد.

70

مهربان تر از خداوند تبارک و تعالی نسبت به بنده اش وجود ندارد. پدر و مادر که شهرهی ص: 68

محبت اند گاه فرزند را طرد کرده و ارتباط عاطفی خود را با او قطع می کنند ولی خداوند مهربان بندگانی که با او قهرند دعوت به بازگشت به سویش می نماید چنانکه امیر مؤمنان علی البر فرمود: «وَالْمُدْبِرُ يُدْعَى»⁽¹⁾

کسی که با خداوند قهر است به سویش

خوانده می شود. (

و یا در حدیثی دیگر آمده اگر آنهایی که با خدا قهرند می دانستند چقدر پروردگار منتظر بازگشت آنهاست «لَمَا تُوَاشِقُوا إِلَيَّ»⁽²⁾ از عشق به حضرت معبود جان می دادند.

خوبتر اندر جهان ازین چه بود کار

دوست بر دوست رفت و یار بر یار

ص: 69

1- نهج البلاغه، حکمت ها 323.

2- اسرارالصلوه ملکی، ص 19.

71

در بین پیروان قرآن و عترت افرادی هستند که تمایل شدید به سیر و سلوک الی الله دارند و هر کس را که احتمال سالک الی الله بودنش را میدهند از او کسب تکلیف میکنند که البته روش خوبی است ولی نزدیک ترین راه برای سیرالی الله و قرب به حضرت دوست ترک شبهات و رسیدن به مقام ورع است.

موانع تا نگردانی ز خود دور

درون خانه ی دل نایدت نور

72

چه کاری کنیم تا به این نتیجه برسیم که جز خداوند را به خانه دل راه نداده ایم؟! ممکن است در این رابطه دیدگاه ها متفاوت باشد. و شاید بهترین امتحان از خود این است که وقتی سر دو راهی قرار می گیریم که یکی مورد پسند و علاقه

ص: 70

دل به چیزی است و دیگری نقطه مقابل آن است، یعنی رضایت پروردگار، بیشک اگر
پاروی هوای نفس گذاشته و خواست پروردگار را ترجیح دادیم معلوم می شود خانه دل را
از اغیار تخلیه کرده ایم.

برو تو خانه دل را فرو روب

مهیا کن مقام و جای محبوب

چو تو بیرون شدی او اندر آید

به تو بی تو مقام خود نماید

به همت تو و با فراموش کردن هوای دل مقام خود نماید.

73

اگر کسی طالب آن است که چیزی به او دهند و چشم دلش را بینا کنند قبل از هر کار و
ریاضت باید دل را از تمام تعلقات مادی و غیر الهی رها و آزاد نماید و با یک دل یک دلبر
را

ص: 71

برگزیند و این حالت را به صورت روزمره و در تمام شئون زندگی و بزنگاهها ثابت نماید.
والآ:

تا هست غم خودت نبخشایندت را

تا با تو، تو هست هیچ نمایندت

تا از خود و هر دو کون فارق نشوی

این در مزن ای خواجه که نگشایندت

74

هر ظرفی بشکند از ارزش می افتد جز ظرف دل که وقتی شکست با ارزش میشود تا آنجا که وقتی از رسول الله (صلی الله علیه و آله) سؤال میشود: «أَيْنَ اللَّهِ فَقَالَ عِنْدَ الْمُنْكَسِرَةِ قُلُوبُهُمْ» (1).

خدا کجاست؟ می فرماید: در دل های شکسته جای

دارد.

ص: 72

1- بحار، ج 23، ص 157.

75

ممکن است سؤال شود مگر نه این است که خداوند تبارک و تعالی الامکان است پس چگونه در دل های شکسته جای دارد. پاسخ را از ذات باریتعالی در حدیث قدسی میگیریم که فرمود: «لَا يَسْعُنِي أَرْضِي وَلَا سَمَائِي وَ لَكِنْ يَسْعُنِي قَلْبُ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ» (1).

زمین و آسمان جای من نیست اما قلب

بنده ی مؤمنم جای من است.

76

هیچ وقت از خدا ثروت زیاد نخواهید که برای اکثر ثروتمندان پایان خوبی نداشته بلکه در هنگام دعا بگویید «اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا الْكَفَافَ» بار پروردگارا به اندازه کفاف زندگی به معنایت فرما. یعنی به اندازه ای که محتاج خلق روزگار

ص: 73

1- عوالی الثالی، ج 4، ص 7؛ بحار، ج 58، ص 39.

نباشیم این به نفع دنیا و آخرت ما است. وقتی در حلال مال دنیا حسابرسی هست و در حرامش معاقبه و عذاب، پس چه بهتر به اندازه کفاف از خداوند مطالبه کنیم که هر کس بامش بیش برفش بیشتر خواهد بود.

77

هر وقت تصمیم به کار خلاف و گناه گرفتیم اولاً به درگاه الهی استغاثه کنیم که ما را از انجام آن منصرف فرماید و بعد بیاد آوریم چهار شاهد ناظر بر اعمال ما هستند نخست ذات ربوبی که خود می فرماید: «أَلَمْ يَعْلَمَ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى» (1) آیا این انسان نمیداند که خدا او را می بیند. و مولایمان علی عالی فرمود: «الشَّاهِدُ هُوَ الْحَاكِمُ» (2) آن که شاهد بر اعمال ما است خود حکم کننده نیز هست. دوم وجود نازنین امام

ص: 74

1- علق / 14.

2- نهج البلاغه، حکمت ها 324.

110 دل نوشته ی 75

زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف و سوم و چهارم عتید و رقیب دو فرشته نویسندهی اعمال می باشند با وجود چهار شاهد و ناظر آیا باز هم به خود اجازه نافرمانی حضرت حق رامیدهیم؟!

78

گاهی گناه فردی است و گاه جمعی. بی شک گناه جمعی آثار شومش بیشتر و باعث اشاعه ی فحشاء خواهد شد. |

یک نمونه ی بارز گناه جمعی عبارت است از

مجالس و محافلی که تشکیل شود و یک جمعیت را به فساد و گناه مشغول نماید. بیشک برگزار کننده و مؤسس چنین مجالسی گناه یک جمع را برگردن خواهند گرفت و باید فردای قیامت پاسخگو باشند.

ص: 75

79

یکی از نشانه های ضعف توحید و باور

نداشتن به اینکه واقعا روزی رسان خداوند بزرگ است کاری است که بعضی از شرکتها و مغازه داران و فروشگاهها انجام میدهند.

برای جلب مشتری چه در مواقعی که تبلیغات رسانه ای می کنند و چه در مواقعی که به عنوان فروشنده اجناس از آنها استفاده می شود خانم هایی هستند که به شکل بسیار زننده و دور از حجاب و عفاف آرایش می کنند و هر لحظه خریدار را وادار به گناه مینمایند و این بی احترامی به شخصیت بانوان است که در واقع آنها را چون کالا محسوب می کنند!؟

80

یکی از عواملی که امروزه سبب شده ارتباط فامیلی و خانوادگی کمرنگ شود وضع دنیای

ص: 76

مجازی است که به وجود آمده. دوستان با ایمان و متدین باید نوع استفاده از وسایل نوین را به طریقی برگزار کنند که صرفا برای رفع نیاز علمی و سرگرمی های مشروع آنها باشد و اگر افراط کنند قطعا به روابط خانوادگی و فامیلی آنها خدشه وارد خواهد شد و در یک کلام زندگی حقیقی خود را نباید فدای زندگی مجازی کرد.

81

محبت به دیگران مطابق با فطرت و پسند همه مردم جهان است، می ماند یک نکته که آیا حد و مرزی هم برای آن هست؟ البته که باید محبت به کسانی کرد که با دین و ناموس و وطن ما نظر سوء نداشته باشند و این درس را ما از قرآن شریف آموخته ایم که نشان همراه بودن ما با رسول خداست (صلی الله علیه وآله):

«مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ

ص: 77

عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ» (1)

محمد (صلی الله علیه و آله) رسول خداست و آنانی که با او هستند با کافران سر سخت و در بین خود مهربانند.

82

بعضی از مربیان فرزندان و به ویژه پدران و مادران به مسایل مادی فرزندان بیشتر از موضوعات معنوی آنها اهمیت میدهند در حالی که نسبت به هر دو مورد وظیفه دارند. به عنوان مثال مشاهده شده که فرزند مکلف، نماز مغرب و عشاء را نخوانده و خوابیده پدر خانواده اصرار بر بیدار کردن فرزند دارد مادر می گوید بیدارش نکن اذیت می شود ولی همین فرزند غذا نخورده خوابیده مادر می گوید بیدارش کن بچه ام از بی غذایی اذیت می شود. البته گاهی

ص: 78

1- فتح / 29.

این اتفاق بر عکس نیز می افتد.

83

یکی از راه های کاربردی رهایی از دنیازدگی کوچک شمردن دنیا در برابر آخرت است. در تاریخ زندگی بشر زیاد مشاهده شده آنانی که دنیا را بی ارزش و پست و آخرت را همه ی ارزش ها دانسته و در عمل ادعای خویش را ثابت کرده اند اشخاصی موفق و عاقبت بخیر بوده اند.

مولایمان علی (علیه السلام) وقتی از یک برادر دینی خویش تعریف می کند و می فرماید: «كَانَ لِي فِيهَا مَضَى أَخٌ فِي اللَّهِ» در گذشته برایم برادری بود که در راه خدا او برادری می کرد. اولین ویژگی او را اینگونه بیان می فرماید: «وَكَانَ يُعْظِمُهُ فِي عَيْنِي صِغَرَ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ» (1) به خاطر آنکه دنیا در نظرش کوچک بود در نظر

ص: 79

1- نهج البلاغه، حکمت ها 281.

من شخصیتی بزرگ بود.

84

این سخن مکمل گفتار قبل است که در همین فضای پست و بی ارزش دنیا باید از فرصت ها برای آبادانی آخرت تلاش کرد و لذا همان بزرگوار وقتی شنید که مردی از دنیا بدگویی می کند فرمود: «أَيُّهَا الدَّامُ لِدُنْيَا، الْمُغْتَرُّ بِغُرِّهَا، الْمَخْدُوعُ بِبَاطِلِهَا، اتَّغَتَّرُ بِالدُّنْيَا ثُمَّ تَدْمُهَا» ای کسی که دنیا را بد میگویی و خود فریب وعده های دروغ آن را خورده ای و به نویدهای باطل آن گرفتار نیرنگ شده ای! یعنی تو و امثال تو نباید مذمت دنیا را بکنند والا در همین

دنیاست که باید توشه آخرت را فراهم آورد. این دنیا « مَسْجِدُ أَحِبَّاءِ اللَّهِ ... مَتَجَرُّ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ »

(1) این دنیا سجدگاه

ص: 80

1- نهج البلاغه، حکمت ها 149.

اولیاء خدا... و محل تجارت برای آخرت اولیاء

الله است.

85

به هر نحو ممکن پدران و مادران از کودکی کام جان فرزندان را با مهر و ولای علی (علیه السلام) و فرزندان معصوم آن حضرت آشنا کنند تا در بزرگی ثمره ی خوب آن را ملاحظه نمایند.

به این دو روایت توجه کنید: «أَنَّهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) قَالَ أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ، حُبِّ نَبِيِّكُمْ وَحُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ وَعَلَى قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ» (1)

از رسول خدا (صلی الله علیه وآله) نقل شده که فرمود: فرزندان خود را به سه چیز تأدیب نمایید: دوستی پیامبرتان، دوستی اهل بیت گرامش و تلاوت قرآن

ابی ذرغفاری که آشکارا ولای علی (علیه السلام) را به

ص: 81

1- ینابیع الموده، ج 2، ص 128.

مردم یادآوری می کرد پیرامون خانه های مردم مدینه بسان طوفان میگشت و با صدای بلند بانگ میزد که: « اَدَّبُوا اَوْلَادَكُمْ بِحُبِّ عَلِيٍّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَمَنْ اَبِي فَانظُرُوا فِي شَانِ امِّهِ .» (1) آئین زندگی را براساس حب و دوستی علی (علیه السلام) به فرزندان خود تعلیم دهید، آنکه از این کار خودداری ورزد درباره مادرش مطالعه به عمل آورید (یعنی حق دارید در طهارت مولد چنین فردی تردید نمایید).

86

در تأیید سخن قبل گاهی مادران گوی سبقت را در چشاندن مهر و ولای علی (علیه السلام) و اولاد معصومش از پدران می برند چرا که از همان موقع که نطفه فرزند منعقد می گردد با

شرکت در مجالس و محافلی که مناقب

ص: 82

1- تاریخ شیعه، ص 48.

اهل بیت علیهم السلام گفته می شود فرزند در رحم را با این خاندان مأنوس می کنند تا دوران رضاع و شیر دادن فرا رسد در همان مواقع هم این دوستی را همراه با شیر به کام فرزندان خویش می ریزند.

مادری به فرزند خود گفت چند وقت است که رسول الله (صلی الله علیه وآله) را ندیده ای
گفت: خیلی وقت است خدمتش نرفته ام، مادر او را مذمت و

ملامت نمود؟

فرزند گفت: مادر ملامت نکن امروز می روم و نماز مغرب و عشاء را با پیامبر می خوانم و
تا او برای من طلب آموزش نکند دست از او

برنمی دارم.

همین کار را کرد بعد از نماز داستان مادر را برای رسول الله (صلی الله علیه وآله) تعریف
کرد پیامبر (صلی الله علیه وآله) فرمود: خداوند تو و مادرت را بیامرزد» (1).

ص: 83

1- نور الابصار، ص 45.

87

در محل شهادت امام حسین (علیه السلام) حوادث جانکاه و بسیار دلخراش رخ داد ولی در
همان نقطه برای ما درسهایی از قبیل غیرت برای مردان، عفت و حجاب برای زنان و از همه
مهم تر مقام رضا را در پی داشت.

وقتی دشمن به خیمه ها حمله ور شد

امام (علیه السلام) مختصر رمقی در بدن داشت با کمک یک نیزه روی زمین نشست و خطاب به آن حرامیان فرمود: «یا شیعه آل ابی سفیان! ان لم یکن لکم دین، و کنتم لا تخافون المعاد، فکونوا احراراً فی دنیاکم هذه، وارجعوا الی احسابکم ان کنتم عرباً کما تزعمون» (1)

ای پیروان آل ابی سفیان اگر برای شما دینی نیست و رویه شما این است که از معاد نیز

ص: 84

1- لهوف، 105.

نمی ترسید پس در زندگی دنیای خود از آزادگان باشید و اگر همچنان می پندارید از طایفه ی عرب هستید به گذشتگان خود برگردید و از اعمال ناجوانمردانه پرهیز کنید.

این درس غیرت حسین بن علی (علیه السلام) در آن نقطه از سرزمین کربلا بود و اما درس عفاف و حجاب: در آن هنگام که بدن مطهر روی زمین افتاده بود و دخترش حضرت سکینه با آن حضرت مواجه شد اولین شکایتش این بود «أبتاه انظر الی رؤوسنا المکشوفه» پدر جان بین حجاب از ما برداشتند. این در حالی بود که سه روز آب نخورده بود. برادرانش به شهادت رسیده بودند و مصائب بزرگی بر وی وارد گشته بود.

اما درس رضا: هلال بن نافع می گوید: من در نزدیکی حسین (علیه السلام) ایستاده بودم که او جان میداد یک لحظه چشمان خود را به آسمان بلند نمود و گفت:

ص: 85

« صَبْرًا عَلَىٰ قَضَائِكَ يَا رَبِّ، لَا إِلَهَ سِوَاكَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ » (1)

شکیبا هستم بر تقدیرات و بر فرمان جاری تو ای پروردگار من، معبودی جز تو نیست، ای پناه پناه آورندگان.

88

احترام به پدر و مادر نقش کلیدی در موفقیت و رونق زندگی فرزند دارد و همچنین اطاعت از دستورهای مثبت آنها می تواند فرزند را به مدارج بلند علمی و معنوی برساند و حتی در مسایل مادی پیشرفت های شایانی داشته باشد. در

گاهی یک چشم گفتن بجا و پذیرش خواسته ی مشروع آنها هزاران مواهب را در پی دارد. چیزی که برای حقیر اتفاق افتاد این بود

ص: 86

1- لمعات الحسین، ص 94.

که در دوران دبیرستان و وسط سال تحصیلی پدر بزرگوارم از من خواست که نظام طلبگی را بپذیرم و مسیر پدران و اجداد خویش را ادامه دهم. با اینکه کار سختی بود ولی پذیرفتم و هم اینکه اعتراف میکنم هر آنچه خداوند مهربان به این کوچک عنایت فرموده متعلق به چشمی است که به پدر گفتم.

89

جامع ترین جمله جامعه کبیره دربارهی منزلت و شأن چهارده معصوم علیهم السلام «بِکُمْ فَتَحَ اللَّهُ وَ بِکُمْ یَخْتَمُ» است.

فتح و ختم عالم به برکت وجود این انوار طیبه است و همه موجودات خلق شده بعد از آن ذوات مقدسه طفیلی اند.

رسول الله (علیه السلام) فرمود: «إِنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَرْوَاحُنَا ، فَأَنْطَقَهَا بِتَوْحِيدِهِ وَتَمَجِيدِهِ ،

ص: 87

ثُمَّ خَلَقَ الْمَلَائِكَةَ .» (1) نخستین موجودی که خداوند عزوجل بیافرید ارواح ما بود، پس آنها را به توحید و تمجید خود گویا کرد، آنگاه فرشتگان را خلق فرمود.

«بِکُمْ فَتَحَ اللَّهُ وَ بِکُمْ یَخْتَمُ»: پایان این عالم هم با مرگ و شهادت آخرین حجت خدا انجام می گیرد چون اگر حجت خدا روی زمین نباشد زمین اهلش را فرو می برد.

امام صادق (علیه السلام) فرمود: «لَوْ بَقِيَتْ الْأَرْضُ بِغَيْرِ إِمَامٍ لَسَاخَتْ» (2) اگر زمین بدون امام می ماند، به یقین درهم فرو می ریخت.

ص: 88

1- عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 426.

2- کافی، ج 1، ص 179.

«یا مَنْ سَتَرَ الْقَبِيحَ» خدایی که زشتیهای بنده اش را می پوشاند مگر آنکه خودش بخواهد تظاهر به گناه کند ما بندگان چه حقی داریم ست افراد را فاش کنیم و آبروی آنها را ببریم. این چه حالت زشتی است که بعضی از مردم تا یک لغزشی از کسی می بینند به عنوان یک خبر دست اول آن را افشاء می کنند. باید از خدای بزرگ آموخت که ستار العیوب است.

دوازده قبیله بنی اسرائیل گرفتار قحطی شدند به حضرت موسی (علیه السلام) گفتند در هنگام مناجات با پروردگار از او بخواه که ما چه کرده ایم که به این مصیبت مبتلا شده ایم. حضرت موسی (علیه السلام) بعد از مناجات با باریتعالی درخواست اقوام بنی اسرائیل را به محضر پروردگار ابلاغ

کرد. خطاب آمد همه آنها فقط به خاطر یک سخن چینی در بین ایشان استکه مبتلا به

ص: 89

قحطی شده اند وی را از بین خود بیرون کنند رحمت من نازل خواهد شد.

بنی اسرائیل در یک مکان اجتماع کردند یک نفر فریاد برآورد ای سخن چین از میان ما به دیاری دیگر برو تا خداوند رحمتش را بر ما نازل سازد.

شخص سخن چین تا شنید بدون آنکه بگذارد کسی بفهمد در دل گفت خدایا غلط کردم مرا ببخش و آبرویم را مبر. بنی اسرائیل دیدند بدون آنکه کسی از میانشان خارج شود رحمت خدا نازل شد با تعجب از موسی (علیه السلام)

خواستند رمزش چیست حضرت موسی (علیه السلام) دوباره به مناجات با پروردگار رفت و علت داستان را پرسید. خطاب آمد چون بنده ی ما توبه کرد ما رحمت خویش را نازل

کردیم. جالب اینجاست که موسی (علیه السلام) درخواست کرد تا او را معرفی کند خطاب
آمد بنده ی ما آن

ص: 90

وقت که گنهکار بود رسوایش نکردیم حال که توبه کرده به طریق اولی رسوایش نخواهیم
کرد(1)

91

بعضی فکر می کنند اگر در هنگام مناجات با پروردگار و یا هر نوع عبادت و عرض ادبی به
ساحت مقدس معصومی از چهارده نور پاک اگر صدایشان را بلند کنند و یقه پاره کنند دلیل
بر آن است که حال خوشی دارند البته اگر همراه با حزن دل باشد آری والا بی فایده است.

امام صادق (علیه السلام) فرمود: روزی حضرت موسی (علیه السلام) پیروان خود را موعظه
میکرد، یکی از شنوندگان چنان تحت تأثیر گفتار موسی (علیه السلام) قرار گرفت که از جا
حرکت کرده پیراهن خود را چاک زد. خداوند به حضرت موسی (علیه السلام) وحی

ص: 91

1- سفینه البحار، ج 2، ص 258.

فرمود که به او بگو: «لا تَشِقُّ قَمِيصَكَ وَلَكِنْ اِشْرَحْ لِي عَنْ قَلْبِكَ» (1).

نمی خواهد پیراهن را چاک زنی قلبت را

برایم بشکاف!

92

گروهی بی توجه به امر ولایت و ارادت به خاندان عصمت و طهارت در گفتارهای خود معترضان می گویند چه معنا دارد که ما متوسل به محسن سقط شده حضرت زهرا علیها السلام و یا علی اصغر شش ماهه امام حسین (علیه السلام) و یا رقیه دختر سه ساله آن حضرت شویم و یا به طور کلی امامزادگانی که صحیح النسب هستند.

در پاسخ این جماعت عرض می کنم که شما وقتی سوار بر کشتی میشوید و در وسط دریا و یا اقیانوس قرار می گیرید تمام اعضاء و بدنه

ص: 92

1- کافی، ج 2، ص 225.

کشتی مورد علاقه شماست تا مبدا به آنها آسیبی وارد شود حتی حاضر نیستید یک پیچ و مهره از این کشتی آسیب ببیند تا آب وارد کشتی شود و دعا می کنید تا به سلامت به ساحل برسید. حالا چرا کشتی را مثال زدم؟ چون رسول الله (صلی الله علیه و آله) خاندان خود را تشبیه به کشتی نجات فرموده است و در واقع همه دودمان آن گرامی مورد نظرند.

«مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي كَسَفِينَةِ نُوحٍ ، مَنْ رَكِبَهَا نَجِيَ ، وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ»⁽¹⁾

مثل خاندان من مثل کشتی نوح است هر که سوار بر آن شود نجات خواهد یافت و هر که تخلف کرد و سوار نشد غرق و هلاک خواهد شد.

1- عبات الانوار، ج 1، ص 202.

جنگ عقل و شهوت تا پایان عمر ادامه دارد.

پیروز این میدان مبارزه هر کدام باشند سعادت و یا بدبختی افراد را رقم می زنند.

پس حواسمان باشد که هیچگاه به شهوت آنقدر آزادی ندهیم که از مرز حلال تجاوز کند که بیشک اگر بر عقل غلبه یابد خسرالدنیا و الآخره خواهیم شد. و این است خسران مبین.

(1)

مولایمان علی اللامی فرمود: « ذَهَابُ الْعَقْلِ بَيْنَ الْهَوَىٰ وَالشَّهْوَةِ » (2)

بر اثر هوس و شهوت عقل از بین می رود.

آنکه به اماره سودا سپرد

نیست لایق که دگر جانگردد

ص: 94

1- حج / 11.

2- غررالحکم، 5180.

خیلی ها مشتاقند پیروز میدان مبارزه عقل بر شهوت باشند. این کار نیاز به تمرین و از خود گذشتگی مکرر دارد و ساده به دست نخواهد آمد.

راه این است که هر بار حس کردیم شهوت در حال طغیان است در خلوت خویش به تنبیه و عتاب او برآئیم و اگر کاری غیر شرعی را آغازگر شد عقوبتش کنیم. و یا یک نذر کم زحمت را بر خویش تحمیل نماییم تا شهوت جسارتش کنترل شود. چون طبق فرمایش مولایمان علی (علیه السلام) طبع نفس و شهوت به سوی خلافتکاری است. «وَالْعَبْدُ مَأْمُورٌ بِمُلازِمَةِ حُسْنِ الْأَدَبِ» (1)

این انسان است که مأمور است آن را سر جای خود بنشاند و ادبش کند.

ص: 95

1- مستدرک الوسائل، ج 2، ص 270.

95

به زیارت هر کدام از معصومین علیهم السلام مشرف شدید بار نخست را اختصاص دهید به نیابت از طرف ولی نعمتman امام عصر ارواح العالمین له الفداء تا به برکت وجود آن نازنین بقیه زیارتها به فضل الهی مورد قبول قرار گیرد. خواهید گفت ما که لیاقت نداریم تا نایب امام (علیه السلام) در زیارتها شویم پاسخ را از امام جواد (علیه السلام) بگیرید:

موسی بن ابوالقاسم میگوید به حضرت جواد (علیه السلام) عرض کردم من تصمیم دارم که از طرف شما و پدرت طواف کعبه نمایم ولی بعضی میگویند که از برای اوصیاء طواف

کردن جایز نیست. امام (علیه السلام) فرمود: بلکه طواف کن و هر چه می توانی این کار را انجام بده و جایز است» (1)

ص: 96

1- منتهی الآمال، ج 2، ص 373.

96

کوشش کنید در نماز شب جزو چهل مؤمن اکثر نام بزرگان از علماء شیعه را نام ببرید چرا که ایشان در عالم برزخ دعاگوی شما خواهند شد و باعث عاقبت بخیری نیز می گردند. اگر شما چندین سال هر شب بگوئی اللهم اغفر لشیخ مفید... شیخ طوسی، شیخ صدوق، مقدس اردبیلی، شیخ مرتضی انصاری و امثال آن علماء ربانی و صمدانی قطعاً بر گردن آنها حق معنوی پیدا خواهی کرد و بی شک در بزنگاههای مرگ و برزخ و قیامت مؤید شما خواهند شد. و از آن گذشته همین که نام شریف این انسان های وارسته را به زبان جاری می کنی در طول روز و شب بر روح و روان شما اثر معنوی و عرفانی خواهد گذاشت.

ص: 97

97

در بین زیارت های وارده امامان معصوم علیهم السلام زیارت «آمین الله» در عین اختصار زیارت جامعی است. توحید و عرفان اصول عقاید ولایت و ارادت به اهل بیت و انابه و الحاح به درگاه پروردگار را یکجا در چند خط و یک صفحه می خوانید اضافه بر آنکه از نظر سند خیلی محکم و برای همه ائمه طاهرین علیهم السلام می توان

خواند.

حقیر به همه دوستان که قصد زیارت دارند توصیه زیارت «امین الله» را به نیابت می‌نمایم. جالب است یک بار در کنار مرقد شریف امام رضا (علیه السلام) بالای سر آن حضرت نیت کردم که یک «امین الله» می‌خوانم به نیابت همه کسانی که سفارش خواندن این زیارت را کرده‌ام. زیارتم هنوز به پایان نرسیده بود که شخصی از دوستان دست روی شانه ام گذاشت و گفت شما بحمدالله

ص: 98

مشرف هستید من نمیدانستم هم اینک پایین پای حضرت داشتم به نیابت از طرف شما همین زیارت را می‌خواندم.

امام محمدباقر (علیه السلام) فرمود: هر که از شیعیان این زیارت و دعا را نزد قبر امیرالمؤمنین (علیه السلام) یا نزد قبر یکی از ائمه علیهم السلام بخواند البته حق تعالی این زیارت و دعاء او را در نامه ای از نور بالا برد و مهر حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) بر آن بزند و چنین محفوظ باشد تا تسلیم نمایند به قائم آن محمد علیهم السلام پس استقبال نماید صاحبش را به بشارت و تحیت و کرامت انشاء الله تعالی»⁽¹⁾

98

بخش اعظم هنرهای انسان خدادادی است مثلاً کسی که صدای خوش دارد، خط زیبا دارد و غیره، حالات اولیه ی آنها را پروردگار در سر

ص: 99

1- مفاتیح الجنان، محدث قمی.

وجودش قرار داده است و چقدر خوب است صاحبان هنر استعدادهای خدادادی خویش را در راه باریتعالی شکوفا نمایند و آلت دست شیطان های انسی و جتی نشوند و متأسفانه شاهدیم که اغلب از این نعمت های الهی در راه اهداف شیطان ها و انسانهای بدتر از شیطان مصروف میدارند و گرفتار لهو و لعب شده و ابتذال و غنی حرفه آنها می گردد!!

«وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ»⁽¹⁾

بعضی از مردم خریدار سخنان بیهوده

هستند تا مردم را بدون آگاهی از راه منحرف سازند و آیات الهی را به مسخره گیرند. برای اینها عذاب خوار کننده ای خواهد بود.

امام صادق عالی ذیل آیه فرمود: «الْغِنَاءُ مِمَّا

ص: 100

1- لقمان /6.

أَوْعَدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ النَّارَ»⁽¹⁾

غنا از جمله گناهایی است که خداوند برای

آن وعده آتش داده است.

به این سؤال و پاسخ هم توجه ویژه نمایید:

سؤال: برخی خوانندگان و سرودخوانان،

آهنگ و لحن مردمان فاسق و فاجر را تقلید می کنند و قصیده هایی در مدح امامان معصوم علیهم السلام می خوانند پس مضمون، مخالف آن چیزی است که اهل فسق و فجور بدان مأنوس اند لیکن اصل لحن و آهنگ مربوط به آنان است آیا چنین آوازخوانی جایز است و گوش دادن به آن چطور است؟

جواب: بنا بر احتیاط، حرام است. (2)

ص: 101

1- من لا يحضر الفقيه، ج 4، ص 58.

2- . فقه برای غرب نشینان، ص 320.

99

در درجه اول «فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ» (1) البته خداوند بهترین حافظ و او مهربان ترین مهربانان است. حتما متوجه شدید قصدم بیان وسایل حفظ از خطرهاست.

در بین آیات شریفه قرآن «وَإِن يَكَادُ تَا آخِر» (2) و «آیه الكرسي» (3) و در بین سوره ها، سوره مبارکه قدر و در بین احراز، حرز شریف جواد الاثمه کار سازی عجیب و معجز آسا در حفظ و حراست انسان از جمیع خطرها دارند.

«يَا نُورُ يَا بُرْهَانَ يَا مُبِينُ يَا مُنِيرُ يَا رَبَّ اكْفِنِي الشُّرُورَ وَ آفَاتِ الدُّهُورِ وَ أَسْئَلُكَ النَّجَاهَ يَوْمَ يُنْفَخُ
فِي الصُّورِ» (4)

ای نور و ای برهان، ای آشکار و ای نورانی،

ص: 102

1- یوسف / 64.

2- قلم / 51.

3- بقره / 255.

4- عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 201.

ای پروردگار من مرا از شر شرور و آفات روزگار حفظ کن و از تو می خواهم در روزی
که در صور دمیده می شود مرا از اهل نجات قرار دهی.

100

برای آنکه نوافل و مستحبات و زیارت قبور مطهر ائمه علیهم السلام را همیشه با ذوق و شوق
انجام دهیم باید از طولانی شدن و تکرار پرهیز کنیم تا همواره آن اعمال ارزشمند را با طراوت
و اشتیاق بجا آوریم.

کاری نکنیم که عبادات مذکور عادت و بی حاصل شود و شاید یکی از عوامل بی تفاوتی
اکثر مجاورین مزار اهل بیت علیهم السلام همین باشد.

مولایمان علی (علیه السلام) در وصیت به فرزند خود حضرت حسین (علیه السلام) می فرمود:
«كثْرَةُ الزِّيَارَةِ تُورِثُ الْمَلَائِكَةَ.» (1) دیدار زیاد ملال آور است.

ص: 103

1- بحار، ج 77، ص 237.

در جای دیگر فرمود: «مَنْ كَثُرَتْ زِيَارَتُهُ قَلَّتْ بَشَائِطُهُ.» (1)

هر که دیدارش زیاد شود خوشرویی و بشاشتش کم گردد.

101

کسانی که علاقه مند به سیر و سلوکِ اِلی الله هستند هرگاه نقشه راه خود را از اهل بیت علیهم السلام و سیره عملی آن بزرگواران آموختند از انحراف و افراط و تفریط در عقاید و رفتار منزّه مانده اند.

بر خلاف آنهایی که به رأی و نظر شخصی و

درک و فهم، غیر مسیر اهل بیت علیهم السلام پرداخته اند. دیده ایم که آخر الامر سر از تصوف و صوفی گری و اعتقادات غلط و بدعتها

در آورده اند.

در جامعه کبیره خطاب به آن ذوات مقدسه

ص: 104

1- غررالاحکم، 08004

عرض می کنیم:

«أَنْتُمْ الصِّرَاطُ الْأَقْوَمُ» شما خاندان راه

محکم خداييد.

علت استحکام راه ائمه طاهرین علیهم السلام اتصال آنها به خدا و وحی و نبوت است و چیزی جز رضای پروردگار متعال عمل نکردند و نیز به مردم نیاموختند، بر همین اساس با اطمینان خاطر عرض می نمایم که تنها آن سلوکی به خداوند متعال می رسد و واقعا سیرالی الله میگردد که الهام گرفته از سیره عملی خاندان عصمت و طهارت باشد.

102

یکی از نشانه های استحکام ایمان عوض نشدن هویت دینی و اخلاقی انسان در گردش روزگار و تحولات زندگی است.

دنیاگاه به انسان اقبال می کند و گاه ادبار. اگر

ص: 105

دنیا به ما روی آورد و وضع مالی بالایی پیدا کردیم و یا مورد تکریم و احترام مردم قرار گرفتیم بدانیم که مورد امتحان الهی قرار گرفته ایم مبادا عجب و غرور سراغ ما آید که هویت دینی و اخلاقی خود و خانواده خویش را از دست میدهیم.

و اگر دنیا به ما ادبار کرد و از ما روی برگرداند در فقر و تنگدستی قرار گرفتیم نیز بدانیم در بوته امتحان پروردگار متعال واقع شده ایم مبادا صبر و شکیبایی را از دست بدهیم به کفر گویی و سخنانی از این قبیل گویا شویم که در این صورت هم هویت دینی و اخلاقی خویش را از دست خواهیم داد.

چقدر زیبا فرمود مولایمان علی (علیه السلام)

الدهرُ یومانٍ : یومٌ لکَ و یومٌ علیکَ ، فان کانَ لکَ فلا تبَطِرْ ، و إذا کانَ علیکَ

ص: 106

فَاصْبِرْ»(1) روزگار دو روز است یک روز به نفع و سود توست و یک روز به ضرر و بر علیه تو. زمانی که به نفع توست طغیان نکن و زمانی که به ضرر توست صبوری کن.

103

گریه بر حضرت ابا عبدالله الحسین (علیه السلام) اگر از سرچشمه خرد باشد غیر از آنکه دل را صفا می بخشد سبب می شود که رفتار و کردار گریه کننده بر محور سیره کردار امام حسین (علیه السلام) قرار گیرد.

امام حسین (علیه السلام) احیاگر دین جد بزرگوارش و امر به معروف و ناهی از منکر و بر پا کننده نماز بود او حقوق واجب را پرداخت. او کسی بود که اطاعت خدا و رسول را نمود و در برابر ظلم و

ص: 107

1- نهج البلاغه، حکمت ها 396.

ظالم ایستاد و با طاغوت زمانش مبارزه کرد.

اشکی که از سرچشمه خرد بر حضرت حسین (علیه السلام) ریخته شود تبعیت از اهداف آن گرامی را دنبال خواهد داشت. و اگر در سلامها و زیارت‌های متعدد آمده که امام حسین (علیه السلام) قلیل العبرات است»⁽¹⁾

حسین (علیه السلام) کشته اشکهاست.

قطعا همان اشکی است که از خرد جوشیدن

می گیرد.

104

شر اگر چه عدمی است و خداوند در واقع ش را نیافریده است اما از آفریده های او شر به دیگر موجودات میرسد.

بنابراین باید از هر نوع شر به ذات ربوبی پناه ببریم و از او بخواهیم تا ما را گرفتار شرور

ص: 108

1- بحار الانوار، ج 101، ص 237.

مخلوقاتش نفرماید.

به دو سوره پایانی قرآن شریف توجه کنید:

«قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ، مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ، وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ، وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ، وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ»

بگو: پناه می برم به پروردگار سپیده صبح. از شر آنچه آفریده است، و از شر شب، هنگامی که تاریک می شود، و از شر آنهایی که در گرهها میدمند و جادو می کنند، و از شر حسود وقتی که حسودی می کند.

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ، مَلِكِ النَّاسِ ، إِلَهِ النَّاسِ ، مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ، الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ، مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ» بگو: پناه می برم به پروردگار انسانها. فرمانروای انسان ها، پروردگار انسانها، از شر

ص: 109

وسوسه خناس، همان که در دل های انسانها وسوسه می کند، خواه از جن باشد یا انسان.

در بعضی دعاها از جمله دعای وارده در ماه

صفر هم آمده که:

«يَا شَدِيدَ الْقُوَى وَ يَا شَدِيدَ الْمِحَالِ ، يَا عَزِيزُ يَا عَزِيزُ يَا عَزِيزُ ، ذَلَّتْ بِعَظَمَتِكَ جَمِيعُ خَلْقِكَ فَ اكْفِنِي شَرَّ خَلْقِكَ»

يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمِلُ يَا مُنْعَمُ يَا مُفْضِلُ، يَا لَإِلَهِ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ فَاسْتَجِبْنَا لَهُ

وَنَجِّنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنَجِّي الْمُؤْمِنِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ»(1) ای سخت نیرو و ای سختگیر، ای عزیز، ای عزیز، ای عزیز. همه خلقت در برابرت ذلیل و خوارند. پس مرا از شر خلقت حفاظت کن ای

ص: 110

1- مفاتیح الجنان، محدث قمی.

احسان کننده و نیکوکننده ای نعمت دهنده ای عطاکننده ای که نیست خدایی جز تو منزهی تو و من هستم جزو ستمگران. اجابت کردیم برای بنده خویش و نجاتش دادیم از غم ها و به همین ترتیب اهل ایمان را نجات میدهیم و درود خداوند بر محمد و آل محمد که پاک و پاکیزه اند.

105

یکی از دل نگرانی های بعضی نویسندگان این است که با این پیشرفت صنعت مجازی و وسایل مدرن دیگر کسی از کتاب سراغ نمی گیرد. حقیر معتقدم که کتاب هرگز نمی میرد و به عنوان یک مرجع و جایگاه تحقیق و بررسی علوم و معارف باقی خواهد ماند. ی

ممکن است با این یار مهربان بی مهری شود و در صد کتابخوان ها رو به ضعف و سستی

رود

ص: 111

ولی هرگز از صحنه زندگی بشر حذف نخواهد شد.

آنهايي هم که شب و روز کارهای علمی و

معارفی خود را با وسایل روز و نسل های جدید آنها انجام میدهند مجبورند مقاله و یا کتابی را در دستگاه مربوطه بریزند و بالاخره از کتاب مدد گیرند.

106

خداوند نور است «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» (1) رسول الله نور است «أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ نُورِي» (2) قرآن مجید نور است «وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا» (3)

امام معصوم نور است چنانکه امام کاظم ما فرمود: «الإمامة هي النور» (4) با وجود این انوار

ص: 112

1- نور / 1.

2- بحار، ج 1، ص 97.

3- نساء / 174.

4- نورالثقلین، ج 5، ص 341؛ اسراء / 72.

طیبه به راستی چه باعث میشود که اکثر انسانها در تاریکی جهل و رذایل سرگردان باشند؟

پاسخ روشن است مگر نه این است که انسان مجبور بالاخرتیار است یعنی به شکل جبر باید از اراده و انتخاب خویش استفاده کند و هیچگاه کسی نمی تواند مانع تصمیم او شود پس ماندن در تاریکی، با گزینش شخص تاریک دل است و تا مادامی که خود را در معرض انوار برشمرده قرار ندهد همچنان در ظلمت خواهد ماند و در محشر هم با همین وضع محشور خواهد شد. «وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ» (1) و آن که در این دنیا کوردل بوده، در قیامت نیز کوردل محشور خواهد شد.

ص: 113

1- اسراء آیه 72

107

در تمام دنیا در نظام های بین الملل و دولتها خط قرمزهایی وجود دارد که اگر هر کس آنها را رعایت نکند مؤاخذه سخت خواهد شد. خبرها و اطلاعات طبقه بندی شده در سازمان های سیاسی خود دارند که باید هیچ کس جز عده ای خاص از آنها با خبر نشود و در کانون های نظامی و اداره کشورهایشان به همین طریق

سؤال اینجاست که چرا وقتی مسئله دین و

شریعت مطرح می شود بحث آزادی مطلق مطرح می گردد و هر کس هر گونه که دلش خواست بپوشد و بخورد و کسب مال کند و یا اگر دلش خواست به حقوق دیگران تجاوز کند ناموس و مال مردم را به مخاطره اندازد و اگر قانون و شرع مقدس برای متجاوزان از خط قرمزهای تعیین شده که عنوان حرام دارد

ص: 114

مجازات تعیین کرد و یا آنها را طبق قوانین الهی به سزای عملشان رساند این کار خلاف حقوق بشر است و فریاد روشنفکران و بیگانگان از دین

خدا بلند می شود؟!!

«قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَأَلْيَاسْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ» (1)

بگو پروردگار من زشتکاریها را چه آشکار باشند و چه پنهان و نیز گناهان و افزونی جستن به ناحق را حرام کرده است.

108

غروب پنجشنبه که میشود اموات چشم انتظار هدایای نزدیکان خود هستند. توجه داشته باشیم که تحت هر عنوانی هدیه ای به روح آنها تقدیم کنیم تا از ما نرنجند و در حق ما دعا کنند که دعاهايشان در عالم برزخ سریع تر از

ص: 115

1- اعراف / 23.

دنیا مستجاب می گردد.

حقیر یکی از هدایای مجرب را برای اموات در آن ساعات ذکر صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام به نیابت آنها برای سلامتی امام عصر روحی له الفداء میدانم البته برای

هر کدام حداقل صد صلوات و در ضمن اساتید و حق داران بر گردن خویش را به طور جمع با این هدیه میهمان می نمایم.

109

زیارت عاشورا منشور امام باقر(علیه السلام) است. در این زیارت امام(علیه السلام) تولی و تبری را بسیار واضح و روشن تبیین فرموده و به صراحت باید گفت زیارت عاشورا مشخصه و آرم شیعه است. مداومت به این زیارت مواهب و برکاتی را در پی دارد و این یک ادعا نیست. آنان که موفق به خواندن آن هستند به خوبی این واقعیت را

ص: 116

دریافته اند که خواندن آن همراه با حضور قلب و گاه اشک بر مصائب و مظلومیت حضرت اباعبدالله الحسین(علیه السلام) چقدر از مشکلات دنیایی را حل می کند و البته آجر آخروی آن بسیار بالا و گرانقدر است. اضافه بر آنکه مورد سافرش مؤکد وجود نازنین امام عصر ارواح العالمین له الفداء نیز می باشد. (1)

110

عدد (110) طبق حروف ابجد نام شریف امیرالمؤمنین (علی)(علیه السلام) است نامی که جدا شده از نام «عَلَى أَعْلَى» پروردگار متعال است.

چهار روز بعد از تولد علی(علیه السلام) فاطمه بنت اسد مادر حضرت در حالی که نوزاد کعبه را در آغوش داشت و به این همه شکوه و عزت میباید از همان موضعی که داخل کعبه شده

1- مفاتیح الجنان، محدث قمی.

بود خارج شد و گفت: «فَلَمَّا أَرَدْتُ أَنْ أَخْرُجَ هَتَفَ بِي هَاتِفٌ يَا فَاطِمَةُ سَمِّيه عَلِيًّا فَهُوَ عَلِيٌّ
عَلِيٌّ وَاللَّهُ الْعَلِيُّ الْأَعْلَى إِنِّي شَقَقْتُ اسْمَهُ مِنْ اسْمِي»⁽¹⁾

همین که خواستم از خانه کعبه خارج شوم هاتفی از غیب مرا ندا داد کهای فاطمه نام این
فرزند را علی بگذار به درستی که منم علی اعلی نام او را از نام خود برگزیدم.

اسم علی (علیه السلام) نیز مثل وجود نازینش حلال مشکلات است و مقوم پهلوانان و کسانی
است

که از آن مدد می جویند.

نَادِ عَلِيًّا مَظْهَرَ الْعَجَائِبِ،

تَجِدُهُ عَوْنًا لَكَ فِي النَّوَائِبِ،

كُلُّ هَمٍّ وَ غَمٍّ سَيِّنْجَلِي،

بِوَلَايَتِكَ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ

نام شریف علی (علیه السلام) را بیر که مظهر عجائب خلقت الهی است، آنگاه او را مدد کار خود در مشکلات خواهی یافت. هر غم و غصه ای بر طرف می شود به ولایت تو ای علی، ای علی، ای علی.

بر همین اساس از این نام و صاحبش مدد گرفتم و نام کتاب را «110 دل نوشته» گذاردم. امیدواریم که مولایمان علی (علیه السلام) فریادرس ما در دنیا و هنگام سكرات و عالم برزخ و در صحنه قیامت و عبور از صراط باشد. انشاء الله تعالی.

دوشنبه 8 صفر 1436 برابر با 10 آذر 1393 سید کاظم ارفع

ص: 119

سرشناسه: ارفع، سید کاظم، 1323 -

عنوان و نام پدید آور: 110 دل نوشته / سید کاظم ارفع.

مشخصات نشر: تهران: پیام عدالت، 1393.

مشخصات ظاهری: 120 ص

شابک: 978-964-152-333-8

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس

عنوان گسترده: صد و ده دل نوشته

موضوع: نثر فارسی - قرن 14

موضوع: نکته گوئیها و گزینہ گوئیها

رده بندی کنگره: 1393 4 ص 74 / PIR8334

رده بندی دیویی: 8/862 فا8

شماره کتابشناسی ملی: 3688251

اهدائی

معاونت فرهنگی و اجتماعی

شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران و حومه

110 دل نوشته

نویسنده: سید کاظم ارفع

ناشر: انتشارات پیام عدالت

اجراء: سید محمد حسینی

نوبت چاپ: دوم-1393

شمارگان: 5000 نسخه

چاپ: چارگل

شابک: 8-333-152-964-978

نشانی: خیابان ولی عصر (عج) میدان منیریه - خیابان شهید معیری

شماره 145

تلفن: 66963566-66410849

www.payamedalat.com

ص: 120